

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Birželis — June 3, 1964

Nr. 64

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

PRIEŠ SPRENDIMĄ AZIJOJE

JAV DIPLOMATAI IR KARIAI SVARSTĖ, KĄ PASIŲLYTI PREZIDENTUI JOHNSONUI: DIPLOMATINIAI PRIDENGTA PASITRAUKIMĄ, AR GRIEŽTĄ LAIKYSENĄ, NEBĖJANT ATSIDURTI KARO STOVYJE. — ABU PASIRINKIMAI TURI DAUG ŠALININKŲ AMERIKOJE, NORS PADĖTIS YRA TOKIA, KAD JAV LAIMĖJIMUI TRŪKSTA TIK VIENO DAIKYO — DRĄSOS.

Vytautas Meškauskas

Šios savaitės pradžioje atskirąjį Washingtono administracijos užsienio ir politikos planuotojai su Valstybės ir Gynimo Sekretoriais Dean Rusk ir Robert McNamara prieškalyje Havajuose svarstė kokios politikos laikytis Pietryčių Azijoje. Jie turi pasiūlyti vienokį ar kitokį sprendimą prezidentui Johnsonui, kuris mėliausiai savo sprendimą norėtų atidėti po rinkimų. Iš kitos pusės, būklė yra tokia, kad tokį sprendimą reikėtų padaryti jaudinai.

Sprendimai gali būti du. Vienas būtų ieškojimas geriausio būdo, kaip be didesnių nuostolių pasitraukti iš to pasaulio kampo. Kitas -- laikytis turimos pozicijos, nors jų išlaikymas ir reikalauja tam tikrų agresyvių veiksmų prieš pietinio Vietnamo kaimynus.

Pirmojo varianto šalininkas Walteris Lippmannas teigia, kad JAV padarė pirmą klaidą užimdamos prancūzų vietą dalyje Indokinezijos. Kadangi ginklų ten laikyti negalima, reikia skubiai ieškoti politinio sprendimo. Lippmannui atrodo, kad dabartinėje situacijoje galima surasti kokią išimtį, be didesnio prestižo praradimo leidžiančią pasitraukti iš Vietnamo. Tiesa, tokiu būdu rizikuojama, kad Raudonoji Kinija įsigalės toje srityje, tačiau, jei galima būtų susitarti, kad tas procesas nebūtų staigus, o užtruktų kelis metus, yra viltinges, kad jis iš viso neįvyks, nes toks šiaurinis Vietnamas, nors ir pasiilks komunistinis, tačiau bus greičiau "titoistinis", negu visai priklausomas nuo Pekino.

Tokio sprendimo šalininkai -- Lippmannas turi ir daugiau įtakingų pritarėjų -- aiškina, kad karo veiksmų praplėtimas yra visų pirma lygus karo paskelbimui, kas esą neįmanoma be kongreso akto, o JAV viduje nuotaukos tokios, kad karo paskelbimas būtų labai nepopuliarus.

Priešingos nuomonės yra Joseph Alsop, kuris paskutiniuoju laiku savo "kolumnais" įrodinėja, kad pasitraukimas iš Vietnamo būtų katastrofa, siekianti Californijos krantus. Ir svarbiausia, JAV praktiškai kapituoluotų prieš Raudonąją Kiniją tuo metu, kai toji yra silpnėsnė negu kada nors.

Tiesa, šiuo metu kiniečių mastų mityba kiek pagerėjo, bet tai dėlto, kad komunistinis režimas leidžia valstybinių ūkių darbinin-

kams penkis nušimčius žemės naudoti savo reikalam. Vidutiniai kiniečiai šiandien gauna apie 1.300 kalorijų dieną, kada normaliai reikėtų 2.400.

Blogiau su ginklais ir bendrai pramonės gaminiais. Sovietams sustabdyti atsarginių dalių tiekimą, ir ginklai ir pramonės mašinos liko labai susinešioje. Pagal Alsopą, Kinijos pramonė šiuo metu išnaudoja tik 50% savo pajėgumų (Kitais duomenimis -- 65%) Už tai Raudonoji Kinija šiuo metu nesudaro jokio pavojaus JAV ir greičiausiai ji visai nereaguos į karo praplėtimą Pietryčių Azijoje, išskyrus sustiprintą kolonijamąsi.

Tačiau -- įspėja Alsopas -- galimas vienas atvejis, kada Kinija reaguotų kariškai, o tai būtų tada, kai JAV pakeistų karo taisyklės Vietname, tačiau nudaugytų, kad jos to nepadarė. Praktiškai tai būtų tuo atveju, kai JAV leistų pietiniams Vietnamiečiams pul-

ti šiaurinio Vietnamo teritoriją ir aiškinti, kad tai padaryta ne jų -- amerikiečių -- iniciatyva. Toks atvejis leistų Maocetungui manyti, kad JAV labai bijo karo praplėtimo ir paskatintų jį blefuoti.

Deja, paskutiniųjų dienų įvykių raida leido manyti, kad tas blogiausias atvejis gali ir įvykti. Iš diskusijų Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje atrodo, kad JAV būtų linkusios sutikti su Jungtinių Tautų įsikišimu bent pietinio Vietnamo -- Cambodijos pasienyje. Po truputį tas įsikišimas, pradžioje pasireiškęs tik pasienio kontrole, vėliau būtų praplėstas į JT kontrolę visoje buvusioje Indokinijoje, kurios priedangoje JAV galėtų pasitraukti palikdama kraštą savo likimui.

JAV galėtų laimėti, jei raudonieji kiniečiai aiškiai pasakytų, kad jos yra pasiryžusios karą praplėsti ir į Kinijos teritoriją. Tai būtų gera proga panaudoti ir paruošties stovyje turimus 600.000 Čiangašeko karių. Štai čia, kaip, kad komunistinis režimas Kinijoje yra tiek nepopuliarus, kad jį ginti nenorėtų nė 30% visų kinų. Tiek pat džiaugtųsi Čiangašeko grįžimu, o likusieji, apie 40%, yra neapsisprendę.

Turint galvoje tokią būklę, JAV trūksta tik vieno dalyko, būtent drąsos išnaudoti savo turimą materialinę persvarą.

SPAUDOS IR RADIO SUVAŽIAVIMAS

PLB Valdyba, ėmusi iniciatyvos šaukti išeivijos lietuvių spaudos leidėjų bei redaktorių ir radijo valandėlių vedėjų suvažiavimą, atsiderė prieš naują dalyką: tokių suvažiavimų ligi šiol nebuvo, tad nė patirties nėra. Atrodė būsiant naudinga susisiekti su numatomais suvažiavimo dalyviais, tad PLB Valdyba lietuvių laikraščiams ir radijo valandėlėms išsiuntė tam tikrą raštą, prašydama pasisakyti dėl paties suvažiavimo ir jo programos. Iš atsiliepimų aiškėjo, kad daugumas suvažiavimo pageidauja. Pabrėždami jau paties susitikimo reikšmę, atsiliepusieji taip pat norėjo ir darbų programos.

PLB Valdyba apsisprendė tenkinti abu pageidavimus. PLB Valdybos pirmininko p. Juozo Bačiūno vasarvietė sudarys idealias sąlygas pabendrauti. Svarstymams teikiama keli pranešimai su diskusijomis: dr. P. Grigaičio Lietuvos gyvenimo pristatymas išeivijos lietuvių spaudoje, St. Barzduko Bendruomenės,

kaip išeivijos lietuvių susiorganizavimo forma, J. Stempušio Lietuvių radijo valandėlių paskirtis ir programų organizavimas, R. Mieželio, dr. T. Remeikio ir V. Germano Jaunimo keliai į organizuotą išeivijos lietuvių gyvenimą, kun. K. Trimako SJ Lietuvių spaudos dvasinį ir moralinį vertybių sargyboj. Kiekvienam pranešimui su diskusijomis skiriama pusantros valandos, tad pranešėjai paprašyti būti dalykiški ir konkretūs.

Suvažiavimas vyks birželio 6-7 dienomis. Atidarymas birželio 6 d. ryto 10 val. Dalyvių registracija nuo 9 val.

Sekmadienį 9 val. pamaldos.

Visi dalyviai yra PLB Valdybos pirmininko p. Bačiūno svečiai. Atvyksta ir grįžta savo lėšomis.

Suvažiavimas vyks taip pat numatomas ir PLB Valdybos, Kanados LB Krašto Valdybos, JAV LB Centro Valdybos pasitarimas bendraisiais reikalais. Pasitarime kviečiamas da-

Amerikos lietuvių krepšininčių priėmimo komitetas Sydneyje. Stovi iš kairės: LB Bankstano apyl. pirm. E. Eidiejus, S. Juraitis, komiteto pirmininkas V. Augustinavičius, Kovo klubo vicepirm. P. Sakalauskas, LB krašto valdybos atstovė D. Labutytė, LB Sydneyje apyl. pirm. S. Narušis, Kovo klubo moterų sekc. vadovė Z. Motiejūnienė, komiteto informacijos vadovas A. Laukaitis, LB Cabrammatoes apyl. pirm. A. Statkus, Kovo klubo pirm. A. Šimaitis, Kovo klubo išd. K. Krapiuskas, Nuotraukoje trūksta komiteto narių K. Proto, Kavaliausko, A. Baužienės, red. A. Kazoko, M. Osinaitės-Rox, J. Zinkaus, A. Pluko ir E. Karpavičiaus.

AMERIKOS LIETUVIŲ KREPŠININKŲ BELAUKIANT

Be likus jau tik kelioms savaitėms iki lietuvių krepšininčių atvykimo Australijon, visuose miestuose, kur jie tik lankysis, darbas ir pasirodymai geriau ir gražiau juos sutikti ir priimti, eina prie pabaigos. Sydneyje, pačiam didžiausiam Australijos

A. LAUKAITIS
Australija

mieste, kur taip pat gyvena ir daugiausiai lietuvių, svečių priėmimo komitetas dirba nenuilstamai. Gražiai bendradarbiaujant N.S.W. Valstijos Australų Krepšinio S-gai, jau yra paruoštas visų rungtynių planas. Pirmąsias rungtynes Australijoje svečiai žais sekančią dieną po atvykimo prieš Sydneyje "Paratels" Australų komandą, kuri būdama Sydneyje vidutinio pajėgumo, turėtų nesudaryti didelio pasipriešinimo lietuviams. Se-

kančių dienų rungtynės Sydneyje bus prieš N.S.W. Valstijos, Sydneyje ir 1964-ųjų metų žiemos turnyro rinkitines. Viešint Sydneyje, bus padaryta išvyka į New castle miestą, esantį už 100 mylių. Šiame mieste krepšinis yra labai populiarus ir jo rinktinė yra šios valstijos čempionai. New castle australai turėdami treneriu amerikona, jokių būdu nenori sutikti su mintimi, kad jie gali pralaimėti ir to pasąkoje vietiniai lietuviai jau dabar daro lažybą ne dėl pralaimėjimo, bet kiek taškų jiems svečiai įkirs.

Antroji išvyka iš Sydneyje bus į Australijos sostinę Canberą. Sostinės lietuviai, nors skaičiumi ir nėra skaitlingi, bet savo gražiu sugyvenimu ir važiavimu yra pirmieji visoje Australijoje, todėl vadovui ir treneriui bus tikrai darbo, kad jų komanda nebūtų pervaišinta.

Be pagrindinių krepšinio rungtynių visuose miestuose, priėmimo komitetai yra suėję į ryšius su konsulatais, miestų burmistrais ir kitais žymesniais žmonėmis, todėl beveik visur bus oficialūs priėmimai, padaryta pasikalbėjimas su svečių komandos vadovais, kur jie galės plačiau painformuoti australiškąją visuomenę apie šios išvykos reikšmę ir pan. Prieš pagrindines rungtynes tiek Sydneyje, tiek ir kituose miestuose, pasirodys vietinės tautinių šokių grupės, kas be sporto išpopuliarins ir mūsų tautinį meną.

Sydneyje šiuo metu, neturint pagrindinio krepšinio stadiono, (jis bus baigtas statyti tik kitais metais) didžiausias susirūpinimas yra vietos stoka ir australai bijo, kad visų vietų (apie 700) neužimtų lietuviai, kai šie galvoja atvirščiai, todėl Sydneyje ir yra numatyti surengti kelias rungtynes daugiau.

Spaudoje jau yra minimas lietuvių vardas, kai radijo ir TV stotys taip pat krepšininčių atvykimą paskelbė. Didžiausią propagandą daro labai gražiai išleidžiamas Australijos krepšinio žurnalas, kuris kiekviename numeryje daug rašo, o jauskančiam numeritui yra numatyta viršelyje dėti visos komandos nuotrauką ir aprašymams skirti pilnus du puslapius.

Propagandos atžvilgiu daroma viskas, kad kuo daugiau būtų iškeltas šis vizitas australų tarpe. Paskiros didžiulės bendrovės, sporto krautuvės, lėktuvų bendrovės ir kt. spausdina biuletus, duoda reklamas, o prieš pat atvažiuojant Sydneyje, viešose vietose bus išspausdinti ir iškabinti didžiuliai plakatai, pasiūlo krepšininkeis ir mūsų tautinių šokių šokėjais.

Neskaitant australų didelio susidomėjimo, lietuvių tarpe jau-

(Nukelta į 2 psl.)

Naujoji sutartis su sovietais

Ką tik baigtos derybos tarp JAV ir Sov. Sąjungos dėl naujos Konsulinės sutarties žada virsti rinkiminį metų politiniu objektu, lygiai kaip tai įvyko su atominių bandymų sutartimi. Kongreso respublikonai jau dabar tą sutartimą vadina "slapta sutartimi" (B. Goldwateris), gi B.B. Hickenloperis, susilaikęs nuo komentarų, protestuoja pastatytas prieš įvykusį faktą. Administracijai prikišama, kad apie derybas, vykstančias nuo rudens, kongreso atstovai nebuvę painformuoti.

Sutarties reikalu debatai neužilgo prasidės Senato užsienių reikalų komisijoje. Ten bus iškeltas klausimas dėl sutarties klausulės, kuria konsuliniai atstovai gauna diplomatinę imunitetą. Tai niekas kitas, kaip davimas laisvų rankų didesniai sovietinių šnipų būriui.

Bet Valstybės Departamentas susirūpinęs ne tuo. Jame baiminamasi, kad ir kitos valstybės pareikalaus panašių sąlygų ir leidimo didesniai konsulatų skaičiui.

* PREKYBA yra kartu ir politinis ginklas, sako Hans J. Morgenthau Commentary žurnale. Atsižvelgiant į sunkią Sov. Sąjungos politinę ir ekonominę padėtį, Vakarai galėtų lengvai išnaudoti šaltąjį karą, savo prekybinius ryšius panaudoję kaip politinį ginklą, statant iš savo pusės didesnius reikalavimus. Tais reikalavimais galima siekti nuolatinių iš Sovietų pusės Vak. Berlyne, Vokietijoje ir Rytų Europoje.

Tą padėti puikiai supranta Sov. Sąjunga, jau 1960 m. nutraukusi kininę paramą Raud. Kinijai. Vakarai gi tuo tarpu skubėjo savo prekėmis užkirsti atsiradusias spragas, kad raudonasis siaubas Azijoje visai nesužlugtų. Vakarų valstybės, skubėdamos savo prekėmis ir kapitalais į Raud. Kinijos rinką, turėtų gi turėti tą pačią priežastį, kaip ir Sov. Sąjunga, kad apsisaugotų nuo stiprėjančios Kinijos.

Kai Sov. Sąjunga sugeba elgtis atsižvelgdama savo interesus, Vakarai tam lieka akli, kartu pavirtindami Markso tezę, kad kapitalistai bus patys savo duobkaišiai.

* PRANCŪZIJO PREZIDENTAS de Gaulle matė išsipildant vieną jo svajonių, kai šiomis dienomis buvo atidarytas laivinių kystei kanalas, jungiant Thionville Prancūzijoje su Coblenu Vokietijoje. Tuo būdu įsijunglama vandens keliai, per Reiną vedančius į Šiaurės jūrą.

* KUBOS EGZILAI sudarė naują koordinacinę komitetą, kurio uždavinys yra apjungti visas grupes, aktyviai siekiančias prisidėti prie kovos su Castro režimu.

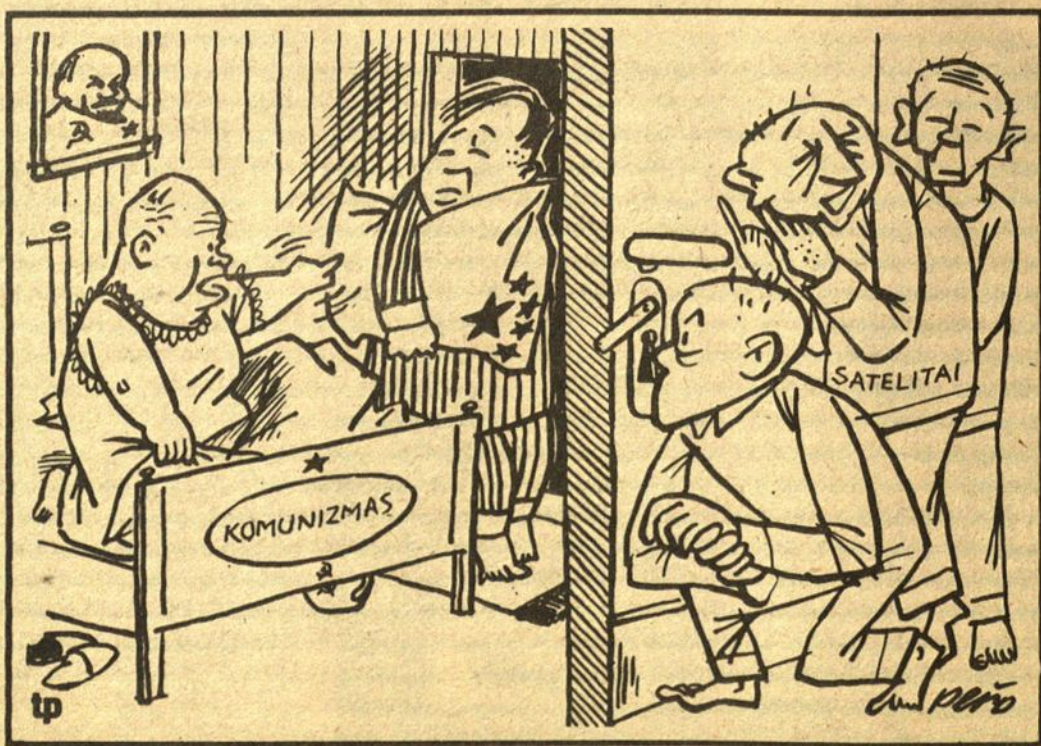
Viena JAV Senato pakomisė savo raporte taip pat rekomenduoja skatinti ir remti visas pastangas, kurios vestų prie sukilimo.

Pakomisės tremtinių ir pabėgėlių reikalams pirmininkas Philip A. Hart pareiškė, kad "šių dienų įvykiai rodo, kad anti-Castro veiksmas įeina į naują fazę. Atėjo laikas prasmingai Kubos infiltracijai ir koncentruotoms pastangoms režimui nuversti."

* KAI HAVAJUOSE JAV diplomatinės ir karinės viršūnės svarsto ką daryti su vis didėjančiu komunistiniu pavojumi Azijoje, čia džiaugiamasi naujomis sutartimis su Sov. S-ga ir jos sateilitais.

Pasirašius naują konsulinę sutartį su Kremliu, dar viena būdinga sutartis -- su Rumunija -- laikoma -- plyšiu komunistiniame bloke... Tas plyšys reiškiasi išplėstais diplomatiniais ir konsuliniais ryšiais (atstovybės pakeliant ambasadomis) ir prekyboje pritaikant "didžiausio palankumo" dėsnius. Sutartyje numatytas kreditų palengvinimas per Eksporto - Importo banką, be to, "gerėjančių santykių atmosferoje" numatoma plėsti kultūriniai ryšiai ir t.t.

Tai vis -- "kovos su komunizmu" politika.

- Rytoj motina mus klaus, ar mes pasiliksime su ja, kai ji skirsis!...

Lietuvių Bendruomenės Sydney Krašto Valdyba savo posėdy plačiai svarstė, kaip geriau priimti iš Amerikos atvykstančius lietuvius krepšininkus. Nuotraukoje iš kairės: J. Maksvytis, Pr. Nagys, M. Zakaras, pirm. I. Jonaitis, V. Daudaras ir D. Labutytė. E. Karpavičiaus nuotrauka

Amerikos lietuvių krepšininkų belaukiant...

(Atkelta iš 1 psl.)

Čiamas tiesiog masinis užsidegimas, dalimi primenantis tą dvasinį pakilimą, buvusį prieš 25-rius metus Lietuvoje, kada įvyko Europos Krepšinio Pirmenybės Kau-

ne ir kur antrąją kartą Lietuvos rinktinė laimėjo Europos čempiono vardą.

Svečių vizitui atžymėti yra išleidiama specialios programos, kurių tiražas sieks apie 30,000

egz., o taip pat bus išleista ir specialus Mūsų Pastogės numeris. Jau yra priimtas projektas specialaus ženkliuko, kurio fone yra Amerikos, Australijos, ir Lietuvos vėliavos. Be svečių krep-

JAV lankėsi Švedijoje gyvenęs literatūros kritikas Janis Rudzits ir čia lietuvių organizacijų nariams dvidešimtyje vietovių skaitė pasakaitas apie bendradarbiavimo su kraštu galimybes ir problemas.

Savo pasakaitose jis pirmiausia kelia klausimą, iš kur ir kada bendradarbiavimo su kraštu problema iškilė ir kaip ji atsirado,

Tremtyje prieš 10 metų tokios problemos nebuvo.

Jo manymu, tai esanti užsietusios emigracijos problemų persvarstymo ir jaunosios kartos išaugimo produktas. Kai jauna kartą stinga politinio emigranto sentimentų, senoji karta savo ilgąsias ieško pakitimų, ieško naujų kelių savo santykiui su krašto okupacija nustatyti.

Pasikeitę pažinties tuo klausimu ir anoj pusėj uždangos. Iš vienos pusės, stengiamasi įrodinėti, kad "jau nebe Stalino laikai" iš kitos pusės, Stalino laikais vyko žmonių trėmimai ir naikinimas viduje, kai tremtinių naikinimo nebuvo siekiama tokomis rafinuotomis priemonėmis, kaip dabar. Būtent, tremtiniai galėtų sau ramiausiai gyventi Vakarų pasaulyje, jei atsisakytų būti politiniu ir tautiniu faktorium. Šito faktoriaus išnaikinimui nesigailima jokių priemonių. Tam ir yra įsteigti ne tik Vilniuje, bet ir Rygoje t.v. "kultūriniai ryšiams su užsienyje gyvenančiais tautiečiais palaikyti" komitetai.

Tų komitetų uždaviniai jau yra išryškėję tiek mums, tiek ir latviams. Jie vykdo rafinuotą Chruščiovo planą -- sužlugdyti ir iš-

naikinti tremtinių politinį ir tautinį faktorį.

Paskaitininkas neneigia fakto, kad tremtiniai ilgisi ryšio su krašto žmonėmis, bet ne su okupanto institucijomis ir jų pareigūnais. Tenka tik apgailestauti, kad legalūs ryšiai negali užsimegti betų pareigūnų "talkos" ir kišimosi. Todėl ryšių klausimas ir yra rimta ir sunkiai sprendžiama problema, ypač atydyti sveriant kas iš jų laimės, mes ir okupanto prisilegti tauta, ar okupantas.

Tuo tarpu vienintelė įmanoma ryšio priemonė lieka laiškei ir siuntiniai. Jais dar galima palaikyti asmeniškas ryšys ir kartu palaikyti dvasinį ir materialinį savim pasitikėjimą krašte.

Būdingi paskaitininko išvedžiojimai apie keliones į okupuotą kraštą. Jis sako, kad neverta galvoti apie tuos, kurie vyksta vien smalsumo vedini. Esmėje turi būti gilūs žmogiškumo motyvai, kurie skatina peržengti fronto liniją į okupanto užimtą tėvynę. Be to, kas nebesijaučia esąs politiniu tremtiniu, turi pilną laisvę elgtis kaip tinkamas, ir niekas neturi teisės ką prikašioti. Tuo tarpu politiniai tremtiniai turėtų suprasti, kad legalia keliu į okupuotą kraštą, jiems ir nenorint, pripažįstamas okupacijos faktas. Tarp mūsų ir anos pusės, su kuria esame glikaro stovyje, yra nubrėžta riba, kurią peržengti galim tik nelegaliai su specialiais uždaviniais.

Kai kas bando įrodinėti, kad keliomis įgyjama daugiau žinių informacijai apie padėtį krašte. Tačiau faktai parodė, kad keliomis įgytos žinios nedavė laukiamų rezultatų. Tam yra įvairių priežasčių. Pirmiausia, okupuotame krašte žmonės privengia įsileisti į atviras kalbas žinodami, kad visur klausosi režimo ausys. Be to, yra nustatytas faktas, kad Latvijoje lankiusieji buvo priversti apmokėti tylos pažadą. Tai, žinoma, nuleidžia sovietinių propagandistų, kurie melagingais pasikalbėjimais spaudoje ar kitais būdais sugeba kai kuriuos besilankančius išnaudoti savo tikslams. Jei jau kas turi neišvengiamą reiką vykti, turėtų tam būti politiškai ir taktiškai pasiruošęs. Iki šiol dauguma lankytojų, su mažomis išimtimis, buvo tik sentimentų ir baimės apsėsti.

Keliauninku buvo ir bus, Mes neturime administracinių priemonių tam reikalui išspręsti. Tai neišvengiamai ilgos tremties paseka, nereikalinga patiesinimo visuomeniniame mintyime. Todėl atvejais klausimas sprendinamas individualiai, išvengiant medžiagos sudarymo sovietinei propagandai.

Kalbant apie kultūrinius ryšius, jie neįmanomi tol, kol Rygoje galvojama, kad mes turime teisę tik imti, ką jie duoda, o duoti tik jie vieni turi teisę. Teoretiškai toks "sandėris" yra absurdiškas. Tačiau, teoretiškai pušę atmetus, palaužyti galvą dėl kultūrinių ryšių vertę, žinoma, gerai įsisamoningus ir įvertinus jų ryšių ribas. Vieniems galvojant, kad okup. krašte gyvena vieni komunistai, kiti įžūri jų tik mažumą. Žinome, kad kiek esamose sąlygose įmanoma, tauta priešinasi komunizmui. Priešinasi ir didelė dalis kultūros veikėjų. Jie kuria vertybes, kurios priklauso visai tautai. Ar galima jų atsisakyti?

Komunistų ir sovietinės valdžios pareigūnai krašte sudaro mažumą. Santykių su tauta svarstymo negalime lengvai atmeti. Tai klausimai, kurių labui turėtų baigtis bet kokia demagogija.

Paskaitininkas Janis Rudzits baigdamas pareiškė, kad jei kas jo klausytų patarimo tuo klausimu, jis atsakytų štai kaip:

Galime viską daryti, bet tik atsižvelgiant į šias sąlygas: 1. negalima daryti nieko, kas būtų aiškina okupacijos režimo pripažinimą; 2. negalima daryti to, kas silpnintų tremties politinę sąmonę ir jos misijos esmę; 3. negalima daryti to, kas kenktų mūsų tautinės kultūros ugdymui tremtyje; 4. negalima daryti nieko, kas tiesiogiai ar netiesiogiai galėtų prisidėti prie vergijoje kenčiančios tautos apsiapravimo su primetu jai jungu, kartu skatinant beviltiškumą.

(Laiks, gegužės 27 d.)

Kaip latviai sprendžia bendradarbiavimo su kraštu klausimą

Šininkų, jis bus duodamas tik prie šio vizito prisidėjusiems žmonėms.

Amerikiečių lietuvių krepšininkų atvykimas Australijon tiesiog uždegė Australijos lietuviškąją visuomenę ir šiandien, ypatingai jaunimas, kuriam dažnai visi kiti lietuviškieji reikalai yra tolimi, su nekantrumu laukia liepos mėn. 9-sios dienos, kada Sydneyjaus aerodrome išlips jų broliai iš užjūrio ir, būdami taip pat jaunimo atstovai, pradės reprezentuoti Nepr. Lietuvą ir jos tautinį sportą -- krepšinį.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAJE CAPE COD-OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Šiomet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidaroma vasarą nuo birželio 15 iki rugsėjo 15.

Iš anksto kreiptis:

ED. JANSONAS — 15 Rosedale Street,
Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

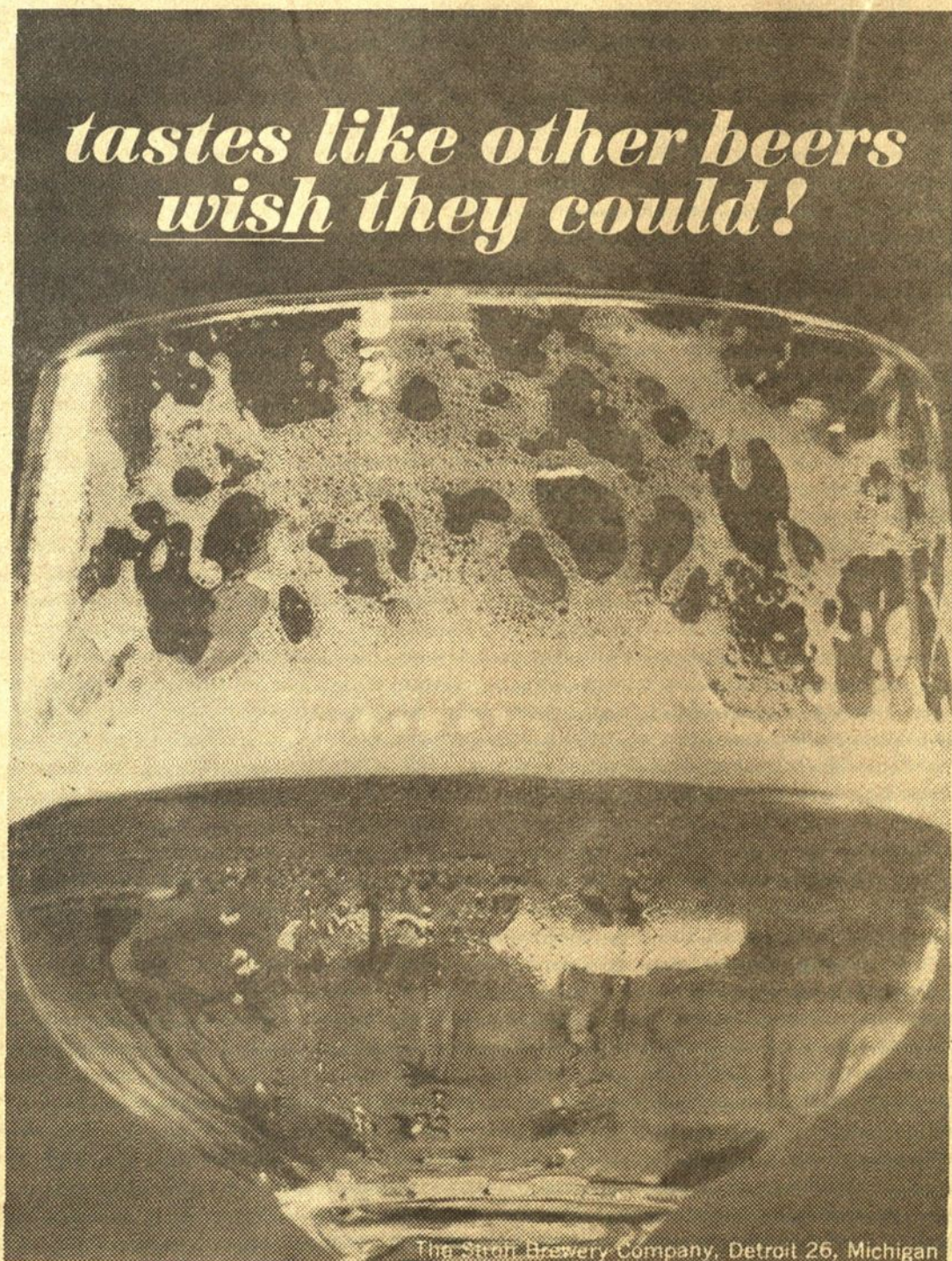
6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTORY 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's with fire-brewed flavor
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

PETIKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2198-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išleina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MOTERIS, NEPABŪGUSI SUSIPAŽINTI SU KOMUNIZMU

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Louis skyrius iškėlė moterį, gerai susipažinusią su komunizmu. Tai Phyllis Stewart Schlafly, kuri ne tik kalbomis viešai reiškiasi prieškomunistinėje kovoje, bet kuri didesnę dalį savo gyvenimo yra pašventusi, kad kas nors toje kovoje būtų ir laimima. Jos kovos laukas yra Amerika, jos siekliai -- JAV konstitucinių teisių apsaugojimas nuo komunistinių įtakų, jos pagrindinis gyvenimo ir kovos tikslas yra, kad Amerika liktų budri. Jos radio programų pavadinimas yra "America Wake Up", ir jos žinios apie komunizmą siekia tiek toli, kad ji galėjo 1954 metais išleisti knygą "Inside the Communist Conspiracy". Penktas laidas išbaigus, toji knyga vis dar reikalaujama Amerikos knygų rinkoje.

Tiek aukštosiose mokslo institucijose, tiek ir svariose organizacijose, kaip kardinolo Mindszenty Foundation (tarptautinė organizacija su centru St. Louis), kurių tiksluose ir programose įtraukta visuomenės supažindinimas su komunizmu ir jo taktika, Mrs. Schlafly vaidina pagrindinį vaidmenį.

Jos pastangomis Amerikos visuomenei buvo atskleistas Castro, kaip aiškaus komunisto veidas dar tada, kada jis buvo pristatomas, kaip socialinių reformų šalininkas. Ji pirmoji pareiškė, kad sovietai nesilaiko ir nesilaikys 1958 m. atominių bandymų suvaržymo moratoriumo.

Tai buvo Mrs. Schlafly, kuri pareiškė, kad Berlyno siena būtų išvengta, jei būtų pagrasinta uždaryti Sov. S-gos ambasadą Washingtono. Ji Kubos problema būtų seniai buvusi išspręsta, jei patys amerikiečiai būtų atsiminę ir tinkamai gerbę Monroe doktriną. "Monroe doktrina atnešė taiką šiandien, jei mes turėtume vyriausybę su pakankama drąsa tai doktrinai vykdyti" sako ji.

Kad rašyti knygas apie komunistų veiklą ir metodus, kad išlaikyti pastovią radio programą, atremtinąją komunistinę propagandą, kad aktyviai reikštis organizacijose ir išlikti į Woman of Achievement viršūnes, 5 vaikų motinai turėtų atrodyti neįmanomu uždaviniu.

Su pasižymėjimo laipsniais baigusi Radcliffe College ir Washingtono Universitetą, ši iškilė Amerikos moteris nepabūgo susipažinti su komunizmu, kaip pagrindiniu laisvojo pasaulio gyvenimo sistemos priešu.

Jos veikimo metuose, aišku, nesireiškia ta patirtis, kuria mes ne kartą pasididžiujame susipažinę su komunistinės administracijos ir jų metodų praktika ir kvapu. Jos žvilgsnis gilus, siekiantis komunistinių polių panages. Ji nesitenkina žinojimu, kaip buvo, ji siekia, kad visi žinotų ir suvoktų, kaip būtų, jei tie polių įsiskverbų ir įsigalėtų šioje šalyje.

Kad laisvę nuo tų polių apsaugojus, neužtenka žinoti kur glūdi pavojai. Savo auditoriją ji skatina suprasti, kad pagrindinis šaltojo karo frontas siekia kiekvieną bendruomenę ir kad joje kiekvienas privalo būti aktyviu kovotoju.

Tai tikrai pasigėrėtinas ir įsidėmėtinas iškilios moters paveikslas.

Dabar trumpai pažūrėkime, kaip tuometinė Sovietų S-gos vyriausybė žūrėjo į tautų apsisprendimo teisę ir kokius nutarimus padarė Lietuvos Valstybės atžvilgiu.

1. Sovietų Sąjunga irgi paskelbė Tautų apsisprendimo dėsni: Išklausęs Taikos Delegacijos pranešimą ir visiškai pritardamas jos veiklai, Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Tarybų Atstovų Vykdomojo Centro Komiteto, Petrogrado Sovieto ir Demobilizacijos Konferencijos, atstovaujančios visą kariuomenę, bendras susirinkimas nutaria: Mes pareiškame: "Rusijos revoliucija palieka ištikimą savo tarptautinei politikai. Mes pasisakome už laisvą Lenkijos, Lietuvos, Kurlenijos savarankišką apsisprendimą. Mes niekuomet nepripažinsime teisingu svetimos valios primetimo bet kuriai tautai".

Kaip matoma Rusijos revoliucinė vyriausybė pasisakė, kad ji lieka ištikima tarptautinei politikai ir tautų apsisprendimo teisei. Nepripažins svetimos okupacijos primetimo kitai tautai. Eikime toliau. Kas gi buvo pasakyta Lietuvos taikos sutartyje su Sovietų Sąjunga 1920 m. liepos mėn. 12 d.

Sutarties pirmasis straipsnis taip skamba:

"Remdamasis Rusijos Federalinės Socialistinės Tarybų Respublikos paskelbtąja visų tautų teise laisvai apsispręsti ligi joms visiškai atskiriant nuo valstybės, kurios sudėtyje jos yra, Rusija be atodurių pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sekmėmis ir ge-

ry skautų šakos gerovės, atiduoda didelės vertės įnašą Broliai ir visai Lietuvių Skautų Sąjungai.

Jūrų skautų šaka buvo, yra ir bus integralinė LSB dalis, turinti priderančią vietą, atitinkamas uždutis ir bendrą tikslą visai Lietuvių Skautų Broliai. Jūrų skautų šakos siekimas išgyventi skautybę panaudojant vandens sporto priemones ir sentimentą, kad padėjus lietuviai jaunuoliui išaugti tauriu lietuviu, doru žmogumi ir geru krašto piliečiu; buvo yra ir bus remiamas visos LSB Vadijos visais galimais būdais.

LSB Vadija neša tiesioginę atsakomybę už visų LSB šakų pozityvią veiklą, pagal skautybės ideologiją. LSB Vadija yra kompetentinga spręsti visų Brolijos šakų principinius ir veiklos formų reikalus, siekiant darnios ir prasmingos vienietų veiklos, jos teisingos krypties.

LSB Vadija rūpinasi visų LSB šakų broliškų sugyvenimų, jų veiklos suderinimu, vienietų augimu ir bendru visos Lietuvių Skautų Sąjungos gerbimu. LSB Vadija įpareigoja visus LSB jūrų skautų šakos narius bei vadovus nesitenkinti gyvenamos aplinkos siūlomais patogumais, nesiskirstyti, bet jungtis į vieną bendrą LSB šeimą. Lietuvių Skautų Broliai veikiant svietimoje aplinkoje šiandien, daugiau negu bet kada, reikalingas visų susilaikymas, vienybė, kantrumas ir ištvermė. To siekia ir sieks LSB Vadija, įpareigodama to siekti ir visus LSB vadovus bei narius. Budėkime!"

Lietuvių Skautų Brolijos
Informacijos Skyrius

THE BEST FOR LESS!
Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO, ILL., 60642
Phone: Garden 4-8654

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS
GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

NEI MITAS, NEI ŠIAIP PASLAPTIS (2)

J. JUREVIČIUS

ra valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda lietuvių tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijos link".

1795 m. įvykęs tretysis Lietuvos - Lenkijos Respublikų padalinimas tarp Rusijos imperijos su Vokietija bei Austro-Vengrijos -- beveik visa Lietuva, išskyrus Užnemunę, atiteko Rusijai.

Sovietų Sąjungos vyriausybė dėl šio buvusio nelemto įvykio pasisakė šiaip:

"Liaudies Komisarų Taryba 1918 m. rugpjūčio 29 d. Maskvoje priėmė įsaką Nr. 698 buv. Rusijos imperijos su Vokietija bei Austro - Vengrija sutarimą dėl Lietuvos - Lenkijos padalinimo panaikinti, kaip priešingą tautų apsisprendimo teisei".

Taigi šis ką tik pacituotas nutarimas galutinai atpalaidavo Lietuvos Valstybę nuo visų skriaudų, kurios buvo padarytos istorijos bėgyje. Lietuva laisva ir nepriklausoma valstybė.

Gyvendama nepriklausomai nuo kitų, Lietuvos Vyriausybė pasirašė visą eilę sutarčių su svetimomis valstybėmis. Taip pat buvo pasirašyta keletas sutarčių ir su Sovietų Sąjunga. Tarp jų sutarčių buvo Nepuolimo paktas -- tarp Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos Centralinio Vykdomojo Komiteto, pasirašytas Maskvoje 1926 m. rugsėjo 28 d.

1 straipsnis: Taikos sutartis tarp Lietuvos ir Rusijos, sudaryta Maskvoje 1920 m. liepos mėn. 12 d., kurios visi nuostatai palaiko visą savo galią ir neliečiamybę, lieka Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos santykių pagrindui.

2. straipsnis: Lietuvos Respublika ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjunga savitarpie pasizada visomis aplinkybėmis gerbti viena kitos suverenumą bei teritorialinį integralumą ir neliečiamybę.

3. straipsnis: Kiekviena susitariančioji šalis pasizada susilaikyti nuo bet kurių agresijos veiksmų prieš antrąją šalį.

Šio pakto pasirašymas tarp Lietuvos ir Rusijos sudarė tuomet įspūdį, kad Sovietų Sąjunga gerbia kitų tautų laisvę ir nepriklausomybę. Bet tuojau pamatysime, kokia ištikrųjų buvo ir yra Sovietų Sąjunga. Ką reiškia jos įgaliotinių padėti parašai ant tų paktų bei sutarčių. Ja pasitiktė niekas negalėjo ir negali.

1939 m. rugpjūčio 23 d. Vokietijos Užsienų Reikalų Ministras Ribbentropas atvyko į Maskvą. Susitiko su Stalinu ir Molotovu. Prasidėjo derybos. "Rusai iš syk šaltai ir rezervuoti. Stalinas tuoj pareiškė savo dėmesį Pabaltijo valstybėms. Jis pasitelavo, ar Vokietija vis tebesidomi Liepojos ir Ventspilio uostais ir, nevyndamas žodžių, aiškiai pareiškė, jog derybos vesti nebus prasmingės, jeigu vokiečiai tuo klausimu nenusileis. Ribbentropas pasiprašė leidžiamas telefonu susisiekti su Hitleriu Obersalzburge ir per kelias minutes gavo ryšį. Hitleris valandėlei paliko telefoną pasišildyti ir žemėlapi. Tuoj pat jis pranešė sutinkąs užleisti rytinį Pabaltijo pakraštį Rusijai". Rugpjūčio 23 d. datos sutartis ir slapstasis protokolas buvo pasirašyti rugpjūčio 24 d.

Šiaurinė Lietuvos siena -- Vokietijos - Sovietų Sąjungos Interesų Riba. Slaptas papildomasis protokolas.

"Ryšium su nepuolimo pakto pasirašymu tarp Vokietijos reicho ir socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos abiejų šalių pasirašiusieji įgaliotiniai griežtai slaptuose pasikalbėjimuose aptarė savo įtakos sferų Rytų Europos sienos klausimą. Pasikalbėjimai privedė prie šių rezultatų:

1. Tuo atveju, jeigu srityse, priklausančiose Baltijos Valsstybėms (Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai) įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir SSSR interesų sferos siena. Tuo atveju abi šalys pri-

pažįsta Lietuvos interesus Vilniaus krašte. Šis protokolas susideda iš 4 paragrafų. Abi šalys pasizada šį protokolą laikyti visiškai slaptai. Pasirašė Ribbentrop ir Molotov. Maskva 1939 m. rugpjūčio 23 d.

Vokietijos ambasadorius Maskvoje Schulenburgas 1939 m. spalio 3 d. 19,04 val. pastuntė Berlyną labai skubią ir griežtai slaptą telegramą 463.

-- Molotovs šiandien 14 val. pakvietė mane į savo įstaigą, kad praneštų: "Sovietų vyriausybė pasakysianti šiandien atvykstančiam Lietuvos užsienų reikalų ministrui, kad draugiško tarpusavio santykių sprendimo rūmuose Sovietų vyriausybė ketina Lietuvai perleisti Vilnių ir jo apylinkes, tačiau drauge Sovietų Vyriausybė nurodysianti Lietuvai, kad ji turi perleisti Vokietijai savo teritorijos žinomą dalį. Molotovs klausia, kokių formalium būdu mes tai manytume atlikti. Jo manymu Sovietų-Lietuvos protokolas dėl Lietuvos srities, perleidžiamos mums, turėtų būti pasirašytas vienu metu... Molotovo pasiūlymas man atrodo žalingas, nes tat pasaulio akyse parodytų mus Lietuvos teritorijos "plėšikais", o Sovietų vyriausybę figuruotų, kaip dovanotoja... Man atrodo, kad svarstytiina tik mano sugestija. Tačiau prašau jus apsvarstyti, ar nebūtų mums priimtina atskiru Vokietijos-Sovietų slaptu protokolu vykdyti Lietuvos teritorijos juostos perleidimą, kol Sovietų S-ga faktinai inkorporuos Lietuvą. Tai yra mintis, kuria, aš tikiu, pradžioje buvo pagrįstas susitarimas dėl Lietuvos.

Į šią begėdišką telegramą Reicho užsienų ministras Ribbentrop atsako telegrama Nr. 488. Griežtai slaptai Berlynas, 1939 m. spalio 4 d. Liečia jūsų telegramą Nr. 463.

"Aš taip pat nelaikau tinkamu Molotovo siūlomo metodo dėl Lietuvos teritorijos juostos perleidimo. Priešingai, malonėkite paprašyti Molotovą šiuo metu neaparti su lietuviais šios teritorijos perleidimo, bet prašykite, kad Sovietų vyriausybė prisimintų prievolę Vokietijos atžvilgiu palikti tos teritorijos juostą neokupuotą Sovietų kariuomenės įveidimo į Lietuvą atveju, kuris gali būti numatomas, ir palikti Vokietijai nustatyti datą, kada kalbamos teritorijos perleidimas turėtų būti formaliai atliktas. Susitarimas tuo reikalu turėtų būti fiksuotas slaptų raštų pasikeitimu tarp jūsų ir Molotovo."

Dabar pažūrėkime, kaip Sovietų S-ga reagavo į šį Vokietijos pasiūlymą.

Molotovs pažada neokupuoti Vokietijai numatytos Suvalkijos dalies.

Maskva, 1939 m. spalio 8 d. Slaptai.

"Pone Ambasadoriau, turiu garbę patvirtinti, kad ryšium su slaptu papildomu protokolu Lietuvos reikalui, pasirašytu tarp SSSR ir Vokietijos 1939 m. rugsėjo 28 d., tarp mūsų esama šio susipratimo:

1. Protokole paminėta ir prie jo pridėta žemėlapyje pažymėta Lietuvos teritorija nebus Raud. Armijos okupuota tuo atveju, kai ji įžygiuos į Lietuvą.

2. Paliekama Vokietijai nustatyti datą, kada ji įvykdyt susitarimą dėl anksčiau paminėtos Lietuvos teritorijos perleidimo Vokietijai. V. Molotovs."

Sakoma, kad bevalgant atsiranda apetitas. Panašiai atsitiko ir šiuo atveju. Komunistinė Sovietų Sąjunga panoro gauti ir tą Lietuvos dalį, kuri slapta susitarimu buvo priskirta Vokietijai. Jeigu ne veltui -- tai už pinigus.

Molotovs pasiūlė Hitleriui už Suvalkiją -- 3.860.000 dolerių. Maskva, 1940 m. rugpjūčio 13 d. Nr. 1638. Labai skubiu. Slapta.

-- Molotovs šiandien įteikė man Lietuvos teritorijos juostos klausimu ilgą memorandumą, kur pareiškia, kad teritorinė kompensacija Sov. S-gai nepriimtina, tačiau pažymi, jog Sov. S-ga pasirengusi sumokėti už tos teritorijos juostos palikimą Vokietijai -- 3.860.000 aukso dolerių arba prekiėmis, kaip Vokietija norėtų. Ambasadorius Schulenburg.

Dabar pažūrėkime, ar Vokietija sutiko perleisti tą Lietuvos teritorijos dalį ir jeigu taip, tai kiek ištikrųjų Sovietų S-ga sumokėjo.

-- Vokietijos ambasadorius grafas von Schulenburg, Vokietijos Reicho vyriausybės įgaliojimas iš vienos pusės ir SSSR Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininkas V.M. Molotovs, SSSR vyriausybės įgaliojimas iš antros pusės sutarė šiaip: Slaptai.

1. Vokietijos Reicho vyriausybė atsisako savo pretenzijos į Lietuvos teritorijos juostą, minimą 1939 m. rugsėjo 28 d. papildomame slaptame protokole ir pažymėtą žemėlapyje, pridėtame prie protokolo;

2. SSSR Vyriausybė yra pasirengusi kompensuoti Vokietijos Reicho vyriausybei už teritoriją minimą šio rotokolo pirmame punkte, mokėdama 7,500,000 aukso dolerių arba 31,500,000 reichsmarkų... Protokolas įgyja galios jį pasirašius. Maskva, 1941 m. sausio 10 d. Pasirašė Schulenburg ir V. Molotovs.

Lietuva atiteko Sovietų Sąjungai.

Taip suglaustai atrodo dviejų plėšikų -- Stalino - Hitlerio -- 1939 m. padaryti slapti susitarimai dėl Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių okupacijos.

Kada Sovietų Sąjunga pradėjo Lietuvos okupaciją? Molotovs, Sovietų S-gos Ministeris Pirmininkas, 1940 m. birželio mėn. 14 d. 11 v. 30 m. Maskvos laikraštyje Lietuvos užsienų reikalų ministeriui Urbšui Maskvoje tokiu turinio ultimatumu.

"3 punktas. Kad tuojau būtų laiduotas laisvas praleidimas Lietuvos teritorijai Sovietų kariuomenės dalinių jiems išskirstyti svarbesniuose Lietuvos centruose tokiame kelyje, kurio pakaktų, kad būtų laiduotas Sovietų S-gos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties vykdymas ir užkirsti provokaciniai veiksmai, nukreipti prieš Sovietų įgulą Lietuvai."

Štai, S. Laurinaiti, kaip Lietuvos "darbo žmonės pasiekė pergalę". Sovietų S-gos kariuomenė 1940 m. birželio mėn. 15 d. sulaužė visas sutartis ir pasizadėjimus, jėga okupavo Lietuvą. Klasingu būdu pastatė iškamšinę vyriausybę ir klastotais rinkimais įjungė į Sovietų Sąjungą.

S. Laurinaičiui ir panašioms tautos duobkasiams bei okupantams, kurie klastoja gražią ir garbingą lietuvių tautos istoriją -- patiekiami aukščiau išvardintus dokumentus pasiskaityti. Antrajam pasauliniam karui 1945 m. pasibaigus, šie ir panašūs dokumentai buvo rasti Vokietijos užsienų reikalų ministerijos archyvuose. Vėliau jie pasiekė laisvąjį pasaulį ir dabar saugiai randasi bibliotekose bei archyvuose. Šie dokumentai gražiausiai kalba apie dvi valstybių Sovietų Sąjungos ir Vokietijos begėdiškus darbus svetimi valstybių atžvilgiu.

Kaip iš pacituotų slaptų susitarimų matote, kėtvirtasis Lietuvos padalinimas įvyko Maskvoje 1939 m. rugpjūčio 23 d. tarp Stalino - Hitlerio, Ribbentropo - Molotovo, Chruščiovas, Stalino įpėdinis, ir šiandien dar pritaria tiems slaptiesiems susitarimams, nes iš Lietuvos nepasitraukia.

Sovietų Sąjunga, okupavusi Lietuvą, savo žiaurumu pralenkė carų trioniją. 1941 m. birželio 14-15 d. ir vėlesniais metais tūkstančius nekaltų lietuvių išgabeno į tolimą Sibirą lėtai mirčiai. Lietuvių tauta niekuomet neužmirš tos kruvinos skriaudos.

Laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai nenuleis rankų ir neparas vilties kovojant, kad Lietuvai vėl būtų grąžinta laisvė ir nepriklausomybė. Šioje kovoje mes nesame vieni. S. Laurinaičiui ir panašioms okupanto tarnams pasiskaityti, pacituosiu 1960 m. vasario 16 d. proga pasakytus Jungtinių Amerikos Valstybių buv. Sekretoriaus Herterio žodžius:

"Prieš keturiasdešimt dvejus metus Lietuva, Latvija ir Estija paskelbė savo nepriklausomybę. Jų nepriklausomybės pareiškimai rėmėsi tradicijomis, kurias išlaikė per šimtmečius, nepaisant sunkios priepaudo laikotarpių. Sovietų vyriausybė buvo tarp tų, kurie anksti pripažino ir atsisakė visiems amžiams suvereninių teisių naujos Pabaltijo valstybės. Tačiau po 2-ųjų dešimtmečių Pabaltijo kraštai prievarta buvo įjungti į Sovietų Sąjungą... Mes pasilaikome tvirtą įsitikinimą, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės turitels laisvai pasirinkti vyriausybę ir žiūrime į tą dieną, kada Baltijos kraštai vėl galės džiaugtis valstybine nepriklausomybe".

JŪROS SKAUTŲ INFORMACIJOS REIKALU

Lietuvių Skautų Brolijos Informacijos Skyrius praneša, kad "Drauge" ir "Naujienose", 1964. IV.22, talpintoje tunto informacijos žinutėje dėl jūrų skautų vietų steigimo "Lituanikos" tunte, teisingai skelbiamas faktas, kad, kaip beveik visais Brolijoje, pretaisi metais rudenį buvo išformuotas LSB jūrų skautų "Baltijos Jūros" tuntas Chicagoje. Šis teigimas yra paremtas LSB Vadijos padarytu nutarimu 1962.IX.25, paskelbtu LSB VS "Krivulėje" ir "Draugo" skautų skyriuje, kad: "Organizacijos veikiančios jūrų skautų "Baltijos Jūros" tuntas vardu Chicagoje ir jūrų skautų "Nemuno" tuntas vardu Bostone nėra Lietuvių Skautų Brolijos ir Lietuvių Skautų Sąjungos vienietai, nėra tų vienietų registravę pagal LSB tvarką ir nėra sumokėję nario mokesčių". Ta padėtis iki šiol nėra pasikeitusi.

Spaudoje dedami skelbimai, kad tuntininku yra j. ps. A. Butkevičius 4750 So. Rockwell St., Chicago, Ill. yra tėvus ir visuomenę klaidinantį žinia, kadangi j. ps. A. Butkevičius buvo 1963 m. kovo mėn. 24 d. LSB Vyriausio Skautininko įsakymu atleistas iš jūrų skautų "Baltijos Jūros" tunto tuntininko pareigų.

LSB Informacijos Skyrius visiems praneša, kad nuo 1963.III.12, iki dabar iš LSB Brolijos iš-

ėjusių jūrų skautininkų ir "Lietuvių Jūrų Skautijos" vardu atliekami veiksmai ir spaudoje talpinamos žinios ar pareiškimai nepriklauso Lietuvių Skautų Sąjungai ir neatstovauja Lietuvių Skautų Brolijos jūrų skautų bei LSB Jūrų Skautų Skyriaus reikalui. Malonu, kad iš Lietuvių Skautų Sąjungos pasitraukę buvę Brolijos jūrų skautų vadovai ieško kelių sugrįžti atgal. Šios pastangos tačiau nesaisto Brolijos ir jos padalinių -- tuntų ar vietininkių, kartu ir "Lituanikos" skautų tunto Chicagoje, naujų LSB jūrų skautų vienietų steigime, vykdam LSB Vadijos kvietimą išlaikyti ir toliau ugdyti lietuvių jūrų skautų veiklą Brolijoje.

Prieš du metus (1962 m. birželio mėn. 26 d.) LSB Vadija "Krivulėje" paskelbė savo nusistatymą LSB jūros skautų šakos atžvilgiu, jai švenčiant 40 metų veiklos sukaktį. Šio nusistatymo ir pareiškimo laikosi ir dabartinė LSB Vadija ir jį čia skelbiame tėvų ir liet. visuomenės žiniai:

"LSB Jūrų skautų šakai šiais metais minint savo veiklos 40 metų sukaktį, LSB Vadija sveikina visus jūrų skautų šakos narius bei vadovus, linkėdama šėmingai tęsti prasmingą lietuviškos jūrų skautijos veiklą per ateinančius dešimtmečius.

LSB Vadija gerbia ir giliai vertina visus jūrų skautų šakos vadovus, kurie tinkamai atlieka skautišką lietuviško jaunimo auklėjimo darbą, tam aukodami savo energiją, sugebėjimus, laiką ir lėšas. LSB Vadija yra dėkinga ir visiems jūrų skautų šakos veiklos ugdytojams, rėmėjams ir bičiuliams, kurie prisidedami prie jū-

Chicagoj suruoštoj krepšinininkų pristatymo vakarienėj organizacinio komiteto pirmininkas inž. V. Adamkavičius su buv. Lietuvos valstybinės krepšinio rinktinės kapitonu F. Kriauciūnu, Lietuvos valstybinės krepšinio rinktinės nariu M. Ruzgū ir Amerikos Lietuvių krepšinio rinktinės, dalyvavusios 1937 m. Lietuvoje Tautinėje Olimpiadoje, kapitonu H. Petraičiu.

IŠKILIŲJŲ KREPŠININKŲ PAGERBIMAS

Kad pagerbti mūsų entuziastingus krepšinininkus, su jais susipažinti bei paremti juos materialiai ir moraliai, išvykstant jiems ilgesnėn sportinėn viešnagėn į Australiją, Jaunimo Centro namuose buvo surengtas gražus vakarėjimas. Gaila, keletas lygiai gražiai skoningai padengtų stalų likosi be svečių... Tačiau tai netrukė visiems sportininkams, bičiuliams ir gerbėjams

bei rėmėjams jaukiai bendrauti ir dalintis įspūdžiais, prisiminimais ir pareikšti geriausias linkėjimus mūsų krepšinio rinktinės vyrams, jų kelionei ir būsimoms varžyboms tolimoje Australijoje o, galbūt, ir kitose svečiose šalyse...

Vakarojimą gražiu įvadu žodžiu pradėjo ir jį pravedė Valdas Adamkavičius, Krepšinininkų Išvykos į Australiją Organizaci-

nio Komiteto Pirmininkas. Jis pabrėžė, kad mums reikia ne tik mūsų istoriją domėtis, pažinti, bet taip pat ją nuolat ir nuolat kurti. O šioji mūsų krepšinininkų išvyka esanti daug platesnės apimtys, negu tik sportinės varžybos. Tai esąs ne ellinis mūsų jaunuo menės tautinis, kultūrinis žygis. Ir kaip toks turi būti mūsų visos visuomenės remiamas.

Dr. P. Daužvardis, Gen. Lietu-

vos Konsulas, savo linkėjimų pynėje pabrėžė, kad sportas, kaip ir įvairių sričių menas, yra tarytum tarptautinė kalba, kuria galime išsakyti visiems ne tik apie patį sportą, bet drauge ir apie save, savą tautą, jos kančias... Šioje misijoje jis ir linkėjo mūsų krepšinininkams geriausios sėkmės.

Ilgais plovimais vakaronės dalyviai pagerbė veteranus advokatą J. Žiurį ir dr. S. Biežį, kadaise buvusius org. komiteto narius, suorganizavusius šio krašto lietuvių krepšinininkų talką, mokytojus Lietuvos sportininkams. To pasėkoj ir krepšinis buvo pamiltas ir išpopuliarintas visoje Lietuvoje ir Lietuva iškovojė dviem atvejais Europos krepšinio meistrerio vardą... J. Žiuris savo kalboje tarė, esą laimėsite ar pralaimėsite krepšinio rungtynes Australijoje, bet visokiu atveju parodysite pasauliui, kad tauta pajėgianti išauginti tokią jaunuo menę ir ją leisti į kitus kraštus varžytis, bendrauti, turi būti amžiais gyva ir laisva...

Susirinkusiems buvo pristatyta vakaronėje dalyvavusi rinktinė iš Australiją dalis, nes dėl universitetuose vykstančių egzaminų, kiti negalėjo čia dalyvauti. Rinktinę atstovavo: Pranas Čekauskas, Edvardas Modestavičius ir Edmundas Šilingas. Katučių audra jiems linkėjo geriausios sėkmės! Taip pat šiltai sutiktas rinktinės sportinis vadovas V. Grybauskas, kaip lygiai ir visas išvykos org. komitetas: Valdas Adamkavičius, tėvas J. Borevičius, K. Drunga, V. Grėblitnas, B. Nainys, J. Šoliūnas, P. Petrutis, dr. P. Kisielius. Kaž kodėl neprisimintas J. Bachunas, tiesa vakaronėje nedalyvavęs, bet vistiek pirmasis iškėlęs mintį, tokią išvyką organizuoti, o taip pat visą laiką visa širdimi ir materialine parama stovįs už išvykos pasisiekimą ir reikiamą paruošimą...

Vakaronės eigoje buvo gražiai pristatyti didieji krepšinio veteranai dalyvavę toje pat salėje: H. Petratis 1938 m. buv. Kaune Pasaulio lietuvių sporto olimpiadoje JAV lietuvių krepšinio komandos kapitonas, Lietuvos krepšinio valstybinės rinktinės kapitonas F. Kriauciūnas, tos rinktinės iškilus žaidėjas M. Ruzgis ir kt. Feliksas savo žodyje pasidžiaugė jaunųjų krepšinininkų pastangomis ir apgalvestavo kad jis esąs 27 m. per senas... O išvykstantį rinktinę jis pareiškė viltį, kad ji grįžusi galėsiant pakartoti jo žodžius, tartus anuomet Kauno geležinkelio stotyje kauniečių tūkstantinei sveikintojų miniai: "Jūs turite, ką norėjote, o mes padarėme ką galėjome..." Be to, jis šiltai kreipdamasis į jaunuosius krepšinininkus pastebėjo pareigą lietuviams sportininkams kalbėtis lietuviškai... Nuoširdžiai pagerbta ir vienintelė dalyvaujanti vakaronėj buvusi Lietuvos valst. moterų krepšinio komandos narė Br. Džiuliytė-Paplėnienė.

Išskirtinai pristatyti ir išvykos į pietų Ameriką krepšinininkai: R. Dirvonis, K. Germanas, V. Kamarauskas ir J. Valaitis, o taip pat jų vadovas V. Grybauskas. Pagaliau nepamiršta ir mūsų jaunųjų krepšinininkų rinktinės dalyviai, tik prieš porą savaičių iš-

Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis taria žodį krepšinio rinktinės pristatymo vakarienėje Chicagoje. P. Petručio nuotrauka

kovoje Clevelande pabaltiečių jaunųjų meistrerio vardą!

Išvykstantiems krepšinininkams visokeriopos sėkmės linkėjo: Jaunutis Nasvytis, FASK pirmininkas, kviesdamas visą visuomenę su didesne jiems parama ir iš savo pusės pažadėdamas padaryti viską, kad išvyka geriausiai pavyktų, Amerikos Lietuvių Tarybų Pirmininkas L. Šimutis kvietė krepšinininkus per varžybas laimėti ne tik pirmumą krepšinyje, bet taip pat tų kraštų visuomenės, ypač spaudos, prielankumą Lietuvai, jos bylai; Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepir. Dr. A. Nasvytis linkėjo būti ambasadoriais ir sustiprinti tarpusavio ryšius su Australijos lietuvių, juos sustiprinti lietuvių ir mūsų laisvės kovose; JAV Liet. Bendr. pirm. J. Jasaitis, pasidžiaugdamas krepšinininkų žygiu, pareiškė, kad bendruomenė apdovanoja komandą uniforma; Lietuvių Fondo vald. pirm. T. Blins-trubas įteikė fondo paramą fizi-

klam mūsų jaunuo menės auklėjimui vystyti (\$500.00), JAV Liet. Bendr. Chicagos apygardos atst. K. Dočkus apyg. vardu paaugojo \$250.00, didysis Lietuvių Vasario 16 gimnazijos rėmėjas kun. B. Sugintas, save prisistatęs dideliu sportininku, pėščia išvaikščiojančiu visą plačiąją Chicago renkant gimnazijai aukas, krepšinininkų išvykai paaugojo \$100.00, adv. J. Žiuris prie savų linkėjimų prijungė čekį \$25.00. Krepšinininkų rėmėjais skaitytini ir visi tie, kurie sudarė sąlygas taip šauniai ir prasmingai vakaroti, pabendrauti: beatlyginimo grojės Neolituany orkestras, vad. A. Modestavičiaus, Tėvai Jezuitai, leidę nemokamai naudotis rūmų sale, aktorius Vitalis Žukauskas, specialiai atvykęs iš New Yorko ir išplūdęs meninę programą, atsisakęs honoraro, o taip pat vakarienių rengėjais šeiminiškės: mokyt. A. Rugytė, A. Rimienė, S. Žumbakienė, Tlušienė ir kt. Prie vakaronės techniškojo paruošimo be org. komiteto dar daug darbu prisidėjo ir chigagiečiai sportininkai, priklausantieji ASK Lituanica, Neris ir Aras sporto klubams.

Baigiant vakaronės apybraižą, tenka pakartotinai kreiptis į lietuviškąją visuomenę plačioje Amerikoje, o ypač Chicagoje, kad ji parodytų dar daugiau dėmesio mūsų krepšinininkų išvykai ir ją materialiniai daugiau paremtų. Aukas siųsti adresu: Mr. V. Greblitnas (Krepšinininkų Australiją Išvykos org. kom. išdalininkas), 6941 So. Washtenaw Ave, Chicago Ill., 60629. Baigiu, primindamas įsakymą papasakojimą M. Bundello, kuris anais metais, viešint mūsų krepšinininkams Pietų Amerikoje, buvo Venecuelse ir rūpinosi jų priėmimu. Jis teigia nemokąs atpasakoti, kokią milžinišką reikšmę vietos lietuvių, o taip pat ir mūsų laisvės bylai, turinčios tokios išvykos, kaip kad buvusi ir nūn organizuojamoji... Jis taria, esąs labai svarstytinas klausimas, ar būtų neįmanoma tokias išvykas organizuoti ir į kitus kontinentus, kur neesą lietuvių, o dar daugiau pagalvoti apie visos Europos valstyvių vizitavimą... Visuomenė turi tokias išvykas remti, nes toji parama tūkstanterlopi apsimokanti!

mv

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 **1** **1/2** **%**

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

MOTERIS KARNAVALO AIKŠTĖJE

JUOZAS ŠVAISTAS

NOVELĖ

(3)

— Juk tu pati visą pusiaunaktį šaukei ir rėkei: skirkimės! Tada nė maž nepagalvojai apie kitus, nors ne tik kaimynai, bet ir visa gatvė stebėjosi.

— Taigi vakar... Aš perpykusi buvau. Aš pati nebežinojau, ką norėjau padaryti sau ir tau...

Ji priejo arčiau ir atsirėmė sofos atlošo. Jos žodžiai buvo gaudūs. Jie veržėsi iš širdies gilumos. Akys vilgo ir kančia žvilgėjo.

— Aleksandrai, nors kartą būki tu teisingas ir atviras. Būk nuoširdus. Tik nuoširdumo, daugiau nieko iš tavęs nenoriu. Kelintą kartą tu man pažadi, prisieki ir vis neištesei. Argi vakar nebuvai žadėjęs, kad abu drauge praleisim ir tą vakarą ir šią dieną? O kas gi išėjo? Grįžai po vidunakčio. Kažkoks apkvairš, sutaršytas. Argi man neskaudu, kai kiti...

— Vėl kiti? Gana su tais visais kitais! — susierzinęs, išdidus atkirto Aleksandras.

— Na gerai, Aleksi. Paliksim kitus. Apie mudu. Gražiausiom dienom ir vakarais aš viena ir viena. Aš tave taip myliu. Tik vienintelį vieną... O iš tavo pusės dažnai matau abejingą savanaudį vyrą. Skaudu man, nes jaučiu, kad esu niekinama, kaip nelyginant kokia... Argi tu nesupranti? Tu mane tartum atliekamą daiktą naudoji. Pasinaudojęs, kurį laiką meilėsniš, švelnesniš... Paskum vėl šiurkštus, nepatenkintas.

— Matai, matai! Jau priekaištai. Tuojau prasidės barniai, toliau rikšmas, šauksmai. Tu knisiesi ir nori gylintis? Gerai! Tad galim atversti ir antrąją reikalo pusę.

Kas gi kaltas, kad aš, vietoj namų, turiu naudotis restoranais?

— Aštriai, su priekaištu įbedė savo akis į žmoną. Gražina pašoko.

— Sakysi, kad aš?

— Žinoma! Mano darbas ir verslas reikalingas plačių pažinčių, naujų žmonių. Daugiausia tai komersantai, biznio žmonės. Tau jie nepatinka. Tu nenori su jais šnekėtis, linksma būti ir vaišinti. Juk aš nekartą ir tave kviečiau į restoraną? Tu susiraukei, kaip čemeryčių su-traukta, ir griežtai pasipriešinai. Kas gi man belieka daryti? O man būtinai reikia ne tiek vadinamosios žmonos, kiek reprezentatyvios moters — gyvos, linksmos draugės, kuri visur tikty — namuose ir restorane.

Gražina sarkastiškai nusišaipė.

— Tuo reikalu tinkamiausia būtų tau Irena Kundrošaitė. Argi ne tiesa?

— Gali būti... — irgi pašaipiai atsiliepė.

Gražina aitrino toliau seną savo žaidžą.

— Juk tu palaikai su Irena santykius? Slaptai susitinki ir į restoraną pasikvieti? Prisipažink! Aleksandras ir šiuo atveju berods buvo pasiruošęs. Nė kiek nesumišo. Šaltai ir ramiai kalbėjo:

— Ką tu čia turi galvoje? Apie kokius santykius dabar manai? Su Irena buvom draugai ir pasilikom. Galėtų būti mūsų viešnia ir gal tavo draugė. Bet tu kažin kodėl lyg neapkenti jos. Tad žinoma tenka susitikti kur nors kitur...

— Kalbėk nekalbėjęs, tik ne man. Iš kur čia jau tokia platoniška draugystė tarp vyro ir buvusios, o gal dar ir tebesančios jo mylimosios?

— Lakios fantazijos esi — pertoli nukeliavai.

Gražina giliau atsikvėpė, sustangrėjo. Atrodė, kad besirengianti ką nors svarbesnio iškelti.

— Oi Aleksandrai, Aleksandrai... Tavo pasiteisinimas atrodo aukšto stiliaus, gana suktas, tačiau visai nevykęs. Taip viskas pramatoma, kaip kambarių vidus pro atvirus langus. Aiškiai, nesibijodamas pasisakyti, kad gailiesi mane vedęs ir nuo Irenos atsisakęs. Dabar manai

suradęs tinkamiausią progą atitaistyti tą nelemtą gyvenimo plyšį. Irena tebėra laisva ir tau labai draugiška. Argi ne tiesa?

Aleksandras ilgokai patylėjo. Jis sėdėjo minkštame kėdėje, patogiai atsilošęs. Dabar abiem rankom atsirėmė kėdės atramų ir suėmė sau galvą arčiau prie kaktos, lyg užsidengdamas akis. Visas susikaupė savyje. Dėstė iš lėto, su perstogėmis ir pabrėžimais.

— Dėl tos tiesos... Taigi... Turėtum tu žinoti, bet matau, kad reikalinga pakartoti. Atsimeni Meno Akademiją, tavo išleistuves? Mūsų laikraščiai daug rašė, labai išgyrė. Susigundžiau ir aš su tuo pačiu architektu, Andriumi Dausoniu, apsilankyti. Parūpo jaunųjų menininkų kūryba, busimųjų mūsų talentų, o gal ir genijų. Ilgėliau sustojau ties tavo produkcija. Patiko. Nei per daug realistiška, nei labai abstrakti. Porą paveikslų nusipirkau. Po to susipažinom... Atsimeni? Patyriau, kad nesi turtingų tėvų dukte, kad sunku bus tau eiti pasirinktu meno keliu...

— Vadinasi, ne iš meilės pasipiršai, bet pasigalėdamas. Tik pamanykit, kokia didelė, nežemiška auka! Štai kur viso pikto šaknys!

— Kam taip brutaliai? Aš visada buvau ir esu, kiek man išgalės leidžia, talentų rėmėjas. Norėjau tavo vardą išgarsinti, tavo garbę iškelti, o tu pat ir mūsų namų...

— O gal tik savo, kad reklama garsesnė, kad biznis geriau sektųsi?

— Pravartu ir tai. Čia nieko nei išbrauksi, nei pakeisi. Tokie faktai, tokia gyvenimo realybė! Bet liaukis dygliais badytis. Eikim prie išvadų.

Gražina sušuko:

— Ko tu dabar nori ir ieškai?

Karščiau pradėjo ir Aleksandras:

— Palauk! Teisingai suskaičiavai, kad jau ketveri metai, kaip mudu vedę. O kas iš to? Kokie gi rezultatai? Ką tu per tą laiką sukūrei ar pagimdei?

Gražina skaudžiai sukrėsta:

— Neprikaišiok tu man dėl motinystės! Net geriausi gydytojai nieko tikra nepasakė dar...

(Bus daugiau)

CHICAGOS MOKSLEIVIŲ PAVASARIO ŠVENTĖ

Lituanistinės mokyklos, baigiamos mokslo metus, stengiasi juos vienaip ar kitaip atžymėti, nors ir dalinai parodyti mokslo metų darbo vaisius, pasidžiaugti gautais rezultatais, kad pakelta nuotaika galėtų išsiskirstyti atostogų, LB institucijos, remiančios ir skatinančios lituanistinį švietimą bei lietuvybės ugdymą, taip pat stengiasi pagerbti švietimo darbuotojus, ansamblių vadovus ir atitinkamai įvertinti pedagogų ir pačių moksleivių pastangas lietuvybės išlaikymo darbe. Dėl to yra ruošiami įvairūs rengimai su pačių moksleivių išpildomomis programomis, kuriose dažniausiai ir atsispindi ilgų darbo metų rezultatai. Tai pozity-

vūs, prasmingi ir lietuviškai išsivijai naudingi kultūriniai pasireiškimai.

Tęsiant praeity metų tradiciją tokios rūšies, tačiau jaudingesnio masto rengimas, pavadintas "moksleivių pavasario švente", buvo suruoštas LB Chicago Apygardos valdybos gegužės 24 dieną Bučo sodyboje, Willow Springs, Ill.

Iš ankstauro ryto lietumi grąsinąs bet, lyg kieno nors įsakymu, laiku prasiblaivęs dangus šventėn sutraukė apie 350 tautiniais rūbais pasipuošusio, antros, trečios ir net ketvirtos kartos lietuviškojo atžalyno, reprezentuojančio Aušros Vartų,

Bridgeporto, Brighton Parko, Cicero, Gage Parko Dariaus-Girėno, Lemonto Maironio ir Roselando lituanistinės mokyklos ir Ateities Atžalyno, Tėviškės ir Vyčių tautinius moksleivių ansamblius.

Po dainininkų parado ir vėliavų įnešimo šventė atidarė ir visus pasveikino LB Chicago Apygardos valdybos pirm. Bronius Nainys. Pranešėja buvo pakviesta gražiai lietuviškai kalbanti, trečios kartos lietuvaitė, Ateities atžalyno narė Judita Jociūtė. Trumpu, jausmingu žodžiu šventėn įvadą padarė LB CV pirmininkas Jonas Jasaitis. Pirmieji į gausią publiką prabilo patys mažieji, vos per mokyklos slenkstį persirite dainininkai, padainuodami J. Zdaniaus "Pirmąsias mo kinuką", J. Žilevičiaus harmonizuotą liaudies dainą "Tarp šermukšnių", F. Strollos "Voverytė", J. Gaubo "Pusk vėjai" ir Lopo "Žvirbli, žvirbli". Vyresnieji moksleiviai kai kurias dainas dainuodami dviem balsais išpildė: J. Švedo "Ei, žirgeli", J. Gaidelio "Gegutės rauda", Strazdelio "Strazdeli", liaudies dainą "Ant kalno gluosnys", F. Strollos "Kur bėga šešupė", J. Bertulio "Tėvynė šaukia" ir J. Žilevičiaus

Jaunieji šokėjai atlieka programą. Viduryje "Vyčių jaunuolyno" vadovė Genovaitė Giedraitytė, J. Grabausko nuotrauka

"Jaunime drąsus". Dainoms vykusiai dirigavo irgi trečios kartos lietuvaitė E. Zapolienė. Akordeonais palydėjo V. Gutauskas ir F. Strolia.

Po dainų žalion pievon tvirtu

PREZIDENTO

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

jau randasi baigiamųjų darbų studijoje.

Irišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis ALEKSANDRO MERKELIO parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiuntus 10 dol. ALT S-gos izdinkui Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygų rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba jį jau dabar užsiprenumeruoti.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

Vyresniųjų šokėjų paradas. Priekyje šokių programos vadovė ir Ateities Atžalyno tautinių šokių mokytoja F. Garmonienė, J. Grabausko nuotrauka

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NĖS IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 212-1395; Suburban Phone: 656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMLICH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš visų pasaulio kraštų.

Šventės programos vadovas Faustas Strolia, J. Grabausko nuotrauka

Šventės dainų repertuarą paruošė E. Zapolienė, J. Kreivėnas ir F. Strolia, o šokių repertuarą — P. Gramontienė, G. Giedraitytė ir F. Strolia. Programai pasibaigus vyko vaikų žaidimai, kuriuos pravedė mokytoja Pėteraitienė. Svečius vaišino: bare Marquette Parko LB Apylinkės valdyba (F. Valinskas su talka) ir užkandinėj Brighton Parko Apylinkės valdyba (pirm. A. Pužauskas). Svečius sutiko ir

mašinų pastatymą tvarkė Cicero LB apylinkės valdyba (pirm. L. Pračkaila) ir sceną paruošė Melrose Parko LB Apylinkė (pirm. Stasys Vidmantas). Techniškus šventės organizacinius darbus atliko ir šventę pravedė LB Chicago Apygardos valdybos pirmininkas Bronius Nainys.

Šventė laikytina pasisekusia ir pageidautina, kad ši tradicija būtų tęsiama kasmet.

(Š)

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA CAPE CODE, MASS. GREAT MARSH RD., CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvalimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
74 Alicia Rd.,
Dorchester, Mass. 02124
Tel. 282-8046
o po birželio 20 d. į
BANGA,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

DETROITE JIE ATSTOVAUS LIETUVĄ

Birželio 5, 6, 7 dienomis i Detroito Fair Grounds suplauks, suvažiuos arti šimto tūkstančių Amerikos ir Kanados skautų. Jie demonstruos savo sugebėjimus, savo rankų darbus, stengsis laimėti atžymėjimus, patraukti lankytojų dėmesį.

Toj skautų masėj bus būrelis skautų, kurių uniformas puoš lietuviškoji trispalvė, o širdys degs karšta tolimo ir nepažįstamo, bet mielo ir brangaus krašto, tėvynės Lietuvos meile. Jie stengsis išskirti iš tos visos masės ne vien tvarkingomis uniformomis ir pavyzdingu elgesiu, bet jie stengsis ir parodyti dalelę Lietuvos dvasinio lobyno, stengsis atkreipti lankytojų dėmesį į tai, kad Lietuva randasi už geležinės uždangos, o jos vaikai išblaškyti visose pasaulio šalyse...

Tam uždaviniui Detroito "Mindaugo" d-vė, vadovaujama s. Algirdo Vaitiekaičio, ruošiasi visu rimtumu. Jie daro lietuviškus kryželius, audžia juostas, margina margučius, piausto iš medžio įvairius dirbinius. Tėvynės padėti jie pavaizduos didžiuliu savo darbo žemėlapiu. Lietuvos sienos ir užrašai bus iš vertingų Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų. Didelių miestų užrašams bus panaudoti specialūs tų miestų ženklai, o dabartinė Lietuvos padėtis bus pavaizduota vaizdžiu būdu. Kiek tai reikš kruopštaus darbo ir kokios vertės bus tas žemėlapis, supras filatelistai, kurie žino lietuviškų ženklų kainą. Vien tik užrašas Lietuva pareikalas virš 700 ženklų.

Kodėl tas būrelis pasiryžėlių, pavasarių egzaminų įkaršty, ėmėsi to darbo? Emėsi todėl, kad duodami įžodį, jie pasižadėjo stengtis visomis jėgomis tarnauti Tėvynei. Ji parodyti pasauliui, kas mes esame ir ko mes siekiame yra geriausias būdas. Be to, be masės skautų, kurie ten dalyvaus, per tas tris dienas pereis šimtai tūkstančių lankytojų. Jie susstos, susidomės ir išgirs, kas ir kaip čia vaizduojama. Skautai savo pareigą tėvynei atliks, bet jie laukia, kad ir mes jų tėvai, mokytojai, draugai, kaimynai, pažįstami ir visi lietuviai ją atliktume. Jie prašo juos paremti moraliai, tomis dienomis kuo gausiausiais atsilankyti i Fair Grounds ir Dairy pastatą, kur jie

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Geriausią praleisti atostogas garsiaame Cape Cod, Centerville, Mass. kurorte, puikiame Atlanto vandenyno paplūdimy, gražioje ir patogioje Lietuviškoj Vieskalnių Dubysoj.

Prašau kreiptis šio adresu — 21 Bowdoin Av., Boston 21, Mass. Telefonas — GE 6-5139.

Z. A. Vieškalniai

turės savo kaimelį. Kad ir kokia kaitri švies saulutė ir visokiais būdais vilios iš miesto, būrelis lietuvių skautų atstovaus Lietuvą ir jie tiki, kad jie nebus vieni, kad su jais atstovaus Lietuvą ir Detroito ir artimesnių vietovių lietuviai.

S. Kaunelienė.

KUOPOS IŠVAŽIAVIMAS

SLA 352 kuopa birželio 7 d., detroitiečiams gerai žinomoje vietoje -- Beachnut Grove parke, 6168 Middle Belt Rd., rengia išvažiavimą - gegužinę. Ten veiks bufetas ir baras. I gegužinę atvykę galės išmėginti savo laimę. Jaunimas galės pasižokti. Šia proga tenka priminti, kad kuopa netolimoje praeityje iš savo kuklių išteklių parėmė daug lietuviškų organizacijų: ALT, Bal-fą, Vasario 16 gimnaziją, Šilainę, Liet. Radijo klubą, Dariaus ir Girėno klubą, Lietuvių Namų pirkimui net 200 dol. Numato paremti ir šv. Antano parapijos bažnyčios chorą, važiuojant New Yorką koncertuoti ir kt. Todėl šio iš-

važiavimo - gegužinės rengėjai tiki, kad išvardintų organizacijų nariai kuopą parems ir i gegužinę atsilankys.

Gegužinės pradžia 12 val.

(j.m.)

J. KAUPO RAŠTAMS LEISTI
RENKAMOS AUKOS

Dr. Julijaus Kaupo raštams leisti komiteto detroitiečių grupė paruošė 20 aukų lapų, juos išdalino komiteto nariams bei organizacijų atstovams, ir aukos Detroito pradėtos rinkti.

Visiems, kurie aukos J. Kaupo raštų išleidimui nemažiau 5 dol., bus duodamas nemokamai pirmasis raštų tomas; davusiems nemažiau 10,00 dol. bus dovanojami abu tomai; aukojusieji nemažiau 50 dol. bus laikomi J. Kaupo raštų leidimo mecenatais.

PHILADELPHIA

BAIGIA MOKSLO METUS

Philadelphijos LB Šeštadieninė Mokykla sekmadienį birželio 7 d. baigia mokslo metus. 10:30 val. bus mišios šv. Andriejaus bažny-

čioje. Po to salėje užbaigtuvų ak-tas, kurio metu mokykla bus oficialiai pavadinta Vinco Krėvės Šeštadieninė Mokykla. Vyresnieji mokiniai atliks trumpą meninę programą. Lietuviško mokyklos veikla besidominčius, mokyklos vedėja Maciūnienė kviečia atsilankyti.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

VYTAUTAS THE GREAT -- GRAND DUKE OF LITHUANIA, Dr. Juozas B. Končius. Išleido The Franklin Press, Inc., Miami Florida, sukrauta Draugo knygyne. 211 psl. Kietais viršeliais kainą 4 dol. Angliškai išleista knyga apie Vytautą gražiai papildoma mūsų literatūrinės ir istorinės pastangos, kuriomis būtina užpildyti spragas angliškai skaitančioje visuomenėje.

KRISTIJONAS DONELAITIS--Pedagoginio Lituanistikos Instituto Chicagoje leidinys. Redagavo Domas Velička. 55 psl. Kaina 2 dol., Platinamas P.L. Instituto, 5620 Claremont Ave., Chicago, Illinois, 60636 ir pas knygų platintojus.

KAIRĖJE: Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande mokiniai su mokytojais ir tėvų komiteto nariais, J. Garos nuotrauka

į mėnesį. Bet ir kiekvieną penktadienį svečiai gali laimėti dovanų. Taip, pav., gegužės 29 d. A. Puškorūtė laimėjo vakarienę 4 asmenims.

* LIETUVIŲ KLUBO penktadieniais ruošiamose vakariėnėse galite ne tik skaniai pavalgyti, su bičiuliais susitikti, bet ir laimėti gražių dovanų. Didžiųjų laimėjimų traukimas vyks kartą

* The Cleveland Electric Illuminating Company yra suteikusi stipendijas 9 Clevelando gimnazijų studentams. Stipendijos parinktos susitarus su Fenn College vadovybe.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185th St. KE 1-7770

MAY'S DOWNTOWN ON THE HEIGHTS PHARMACY SOUTHGATE GREAT LAKES MALL **BASEMENTS**

TĖVO DIENAI VYRIŠKŲ RŪBŲ IŠPARDAVIMAS!

Mūsų nuosavos 'Welford' gamybos
**laisviems judėjimams megzti
marškiniai ar Bermuda kelnės**

PASIRINKIMAS

2 už **\$5**

Kainavę 2.99 ir 3.99 specialistų pasiūti

Medvilnės Gingham ir originalios medžiagos diržu kelnės, septyniomis diržo kilpomis. Sanforizuotos, mercerizuotos, išlaikančios pastovią spalvą. Didelės ir mažos, lygių ir dryžuotų spalvų, 30 iki 42 dydžių. Mėlynos, pilkos, rudos ir alyvinės.

Medvilnės Gingham, pridėtinis diržu kelnės, pritaikytomis šoninėmis juostelėmis, 100% medvilnės. Dydžiai 30 iki 42. Mėlynos, pilkos, rudos ir alyvinės.

Laisviems judėjimams megzti marškiniai, golfui, plaukiojimui, poilsiui. Du stiliai medvilnės audinių, 3 sagų priekiu ir madinga apykakle, baltų, raudonų, alyvinių, gelsvų, mėlynų spalvų ir S iki XL dydžių. Užtraukiamu priekiu su sagomis apykakle. Balti, raudoni, gelsvi, juodi, mėlyni, alyviniai, S iki XL dydžių.

**Vyrams vėsios, medvilnės
trumpos pizamos**

Kainavę 2.99 **2** už **\$5**

Švarkų stiliaus, saguotu prieku, spausdinto batisto, medvilnės platus audiniai. Patogiomis juostomis su saga priekyje. A iki D dydžių. Neužsegamų stilių, įvairių spalvų, su elastine juosta ir saga. A iki D dydžių.

Ekstra specialios dovanų kokybės!!

**Vyrams medvilnės Gingham
trumpomis rankovėmis
sportiniai marškiniai**

Kainavę 3.99 **2** už **\$4**

Įvairių stilių apykaklėmis. 100% skalbiami, sanforizuotos medvilnės. Importuotų medžiagų lygios ir dryžuotos spalvos. Plačios rankovės, ilgos apykaklės, su kišenėmis S iki XL dydžių. Raudoni, mėlyni, rusvi, balti, žali.

EASEMENT MEN'S FURNISHINGS DEPARTMENT, THE MAY COMPANY
DOWNTOWN AND BRANCHES INCLUDING GREAT LAKES MALL MENTOR

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

RUOŠIASI TAUTYBIŲ MUGEI

1964 metų tautybių mugė jungiama su Clevelando "progreso paradu", kuris vyks naujojoje konvencijų halėje nuo rugpjūčio 28 iki rugsėjo 7 d.

Tautybių mugės komitetas, atsižvelgdamas į geresnes sąlygas ir platesnes galimybes tautinėms grupėms pasirodyti, siekia, kad visos Clevelande besireiškiančios tautinės grupės būtų įtrauktos savo kultūrinių, pramoninių ir kt. laimėjimų pavyzdžiais. Tuo kartu bus proga pademonstruoti ir tautybių įnašai Clevelando vystymosi ir augimo istorijoje.

Clevelande veikia 53 organizuotos tautybių grupės, pasiskirsčiusios po 2,100 įvairias organizacijas, klubus ir pan.

Konvencijų halėje tautybių grupės turės trigubai daugiau vietos savo kūriniams išstatyti ir pardavinėti. Tai ne suspaustas viešbučio prieangis. Vietos užteks ne tik smulkiems rankdarbiams, bet ir meno kūriniams, pritaikomojo meno išdirbiniams, maisto produktų pardavinėjimui. Kartu įjungiami ir tautinių šokių, dainų ir muzikos programa.

Naujųjų piliečių didysis balius ir iškilų piliečių pagerbimas, numatomas rugsėjo 19 d. Statler Hilton viešbutyje. Jau dabar priimamos nominacijos kandidatams į iškiluosius piliečius. Tuo reikalu informacijas teikia Nationalities Service Center, 1620 Prospect Ave.

Tautybių grupių atstovai jau dabar prašomi užpildyti registracijos formas dalyvavimui mugėje.

Atsižvelgiant į didesnius reikalavimus ir platesnes galimybes šių metų mugėje pasirodyti, jau pats metas ruoštis ir planuoti. Šiame reikale, berods, iniciatyvą rodo DLK Birutės d-jos Clevelando skyrius.

NAUJA L. KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ VADOVYBĖ

L. Krikščionių Demokratų suvažiavimas, įvykęs Clevelande gegužės 30-31 dienomis, susilaukė atžymėtino skaičiaus atstovų iš toli ir arti. Jų tarpe buvo ir svečias iš Romos, prel. Tula-

ba, neseniai tik sugrįžęs iš viešnagės Australijoje.

Vakarienes metu Čiurlionio ansamblio namuose, prel. Tula-ba pasakė kalbą apie padėtojų. Lietuvoje. Savo kalboje prelatas patiekė gyvų ir vaizdžių faktų, nušviečiančių tikrąją padėtojų krašte, kartu sustojant ir prie tarptautinės padėties, kurios eiga verčia lietuvius susirūpinti krašto likimu ir suglaustomis eilėmis stoti prieš galimus dar didesnius pavojus.

L.K.D. suvažiavimas vyko naujųjų apsiungimo VLIK'e perspektyvų ženkle. Naujai išrinktas L.K.D. Centro komitetas stoji darban vienon politinėn vadovybėn konsoliduotis nutarusių grupių veiklos perspektyvoje. Naujojo CK branduolys išrinktas iš Clevelande gyvenančių veikėjų. Vietoj 3 kadencijas vadovavusio Dr. K. Šidlausko pirmininku išrinktas Algirdas Kasulaitis, įprastųjų partinių veikėjų tarpe, palyginti, dar jaunas veidas, tačiau jau pasižymėjęs visuomeninio darbo patirtimi ir privalumais.

Iš clevelandiečių į CK išrinkti: Petras Balčiūnas, dr. Jurgis Balčiūnas, Henrikas Idzelis, Petras Kliorys, Antanas Tamulionis ir Pranas Razgaitis. Iš kitų vietovių į C.K. išrinkti Stasys Lūšys -- Albinas Gražūnas, Pranas Vainauskas ir dr. K. Šidlauskas.

• Pavasario promenados koncertų serija Severance

Kalba naujasis LKD pirmininkas Algirdas Kasulaitis. Šalia sėdi prezidento nariai A. Rugytė ir dr. V. Vilimas.
V. Pliodžinsko nuotrauka

Hall vyksta vėsinamoje salėje. Birželio 9 d. koncertas eis Clevelando įžymiosios pianistės Enice Podis ženkle, jai skabinant Čaikovskio kūrinius. Jų tarpe išgirsite Variacijas iš suitos No. 4 (Mozartiana) ir penktąją simfoniją.

Melissa Hayden, pasaulinio masto balerina, pasirodys birželio 11 programoje, asistuojant Patricijai Neary, Conradui Ludlow ir Anthony Blum. Programoje taip pat įjungta Čaikovskio muzika, šokant po taktu "Pas de Deux". Tai rinktinė orkestro baletinė muzika.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

1263 E. 67, 2 šeimų 5-5-1, erdvūs kamb., dvigubos grindys, sklypas 40x140, 4 garažai. Kaina \$12,500.

1 šeimos, 4 mieg., variniai vamzdžiai, moderni virtuvė ir vonia, puikus sklypas, garažas. \$13,500.

2 šeimų 5-4 ir 6 kamb. 1 š. ant 1 sklypo arti šv. Vito. \$16,600.

2 šeimų 6-6, \$12,600.

Investavimui

6 š. mūras, nuoma \$400 mėnesiui, gerame stovyje, \$25,500.

E. 147 — Lake Shore Blvd.

1 š. 4 mieg., arti ežero, papildymys, \$14,000.

South Euclid

Puikus 4 mieg, 6 metų 1 š. mūrinis, didelis sklypas, vaismedžiai, \$33,000.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz
ir Ant. Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

KAIRĖJE: Pianistas Antanas Smetona koncerto metu. VIRSUJE: Į A. Smetonos koncertą buvo susirinkęs gražus būrys muzikos mėgėjų. Kaip žinoma, šio koncerto visos pajamos buvo skirtos lietuvių krepšininčių išvykai į Australiją paremti.
V. Pliodžinsko nuotrauka

A. SMETONOS REČITALIS IR PARAMA KREPŠININKŲ IŠVYKAI

Vajus mūsų krepšinio rinktinės kelioms į Australiją paremti praėjo didesniu pasisekimu, nei buvo tikėtasi. Rinktinės kelioms organizuoti ir paremti k-to atstovui Broniui Nainiui įteiktas čekis -- 1000 dol. sumoje išpildė Clevelando lietuviams nustatytą duoklę, kuri bus papildyta vėliau.

Pianisto Antano Smetonos rečitalis buvo jo ir organizatorių padėka gausiems ir duosniams aukotojams. Tai kartu buvo gražus atpildas adv. Julijui Smetonai ir jo vadovaujamam komitetui už neveltui įdėtą darbą ir pastangas. Pasirodo, kai turime gražių ir naudingų tikslų ir pasižventusių veikėjų, atsiranda ir visuomenės pritarimas.

Tas pritarimas ir buvo užant spauduotas trumpomis, bet būdingomis išklmėmis Čiurlionio Ansamblio namuose gegužės 31 d. Br. Nainiui Clevelando lietuvių auką įteikė k-to narė Aldona Stempuženė. Pirmininkas adv. Julius Smetona, pasidžiaugęs ne tik lietuvių, bet ir jų draugų amerikiečių tarpe, tokiu gyvu atsiliepimu ir jautrumu, pristatė keletą atsilankusių svečių.

Br. Nainys ir FASKo pirm. Jaunutis Nasvytis kelioms rėmėjų ir mūsų sportinės vadovybės vardu šiltai žodžiais iškalė Clevelando lietuvių patangas ir jų gražius vaisius.

• Valstybės Departamentas, bendradarbiaujant su vietinėmis organizacijomis, rengia konferencijas įvai-

Krepšininčių išvykai Australijon remti komiteto Clevelande narė Aldona Stempuženė įteikia inž. B. Nainiui 1000 dolerių čekį.
V. Pliodžinsko nuotrauka

riuose JAV miestuose, kad nušviesti ir išsiaiškinti įvairiais užsienio politikos klausimais.

Sekanti konferencija įvyks Clevelande, birželio 18 d.

Į ją kviečiami ir tautybių laikraščių, radijo ir televizijos atstovai.

Šioje konferencijoje savo pranešimus darys George W. Ball, sekretoriaus padėjėjas, G. Mennen Williams, sekret. pad. Afrikos reikalams, John T. McNaughton, sekret. pad. tarpt. saugumo reikalams iš Gynybos Departamento, William H. Sullivan, specialus asistentas Vietnamo reikalams, James L. Greenfield, sekr. pad. visuomenės reikalams ir Joseph J. Sisco, sekret.

pad. tarpt. organizacijų reikalams.

Konferencija vyks Sheraton-Cleveland viešbučio salėje.

• Išnuomojamas butas 5 kambarių, apačioje, su garažu.

Skambinti kiekvieną laiką HE 1-4076. (64-65)

MOTERIMS IR VYRAMS

GALVOS ODOS IR PLAUKŲ PRIEŽIŪRA

JIE išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, plaukų slinkimą; grąžina natūralių plaukų spalvą. JIB vartodamas nenupliksi ir nepažilsi — 100% garantija. JIB 8 uncijų užtenka 16 savaičių. PPD — \$5.50, jei COD — plus 50 c.

Siunčiame paštu ir į visus laisvus kraštus: šūskite Money Order ir apmokėkite siuntimą.

JIB LABORATORIJA
1437 So. 49th Ave.
Cicero, Ill. 60650

arba
JIB atstovybėje OHIO
ST. ASTRASKAS
6905 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, liginės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS NATIONWIDE Z. OBELENIS
Mutual Fire Insurance Co.
Life Insurance Co. Mutual Insurance Co. Telef. 944-6835
Home Office, Columbus, O. Telef. 881-7741

NE TIK SKANIAI PAVALGYTI, BET IR LAIMĖTI GRAŽIŲ IR VERTINGŲ DOVANŲ GALĖSITE ATSIŁANKĘ PENKTADIENIAIS Į CLEVELANDO LIETUVIŲ KLUBĄ.

Bulviniai blynai, varškėčiai, žuvis ir eilė kitų lietuviškų patiekalų ne tik nuramins jūsų alkį, bet kiekvieną patiekalą užsisakius gaunamos dovanos ir galimybė daugiau jų laimėti pajavairins nuotaiką.

Atvykę su šeimomis, visi dalyvaujate laimėjimų rate.

TODĖL JAU SEKANTĮ PENKTADIENĮ IR KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ — VISI Į LIETUVIŲ KLUBĄ!

Praėjusį savaitgalį Clevelande įvyko Lietuvių Krikščionių Demokratų suvažiavimas, susilaukęs atžymėto skaičiaus atstovų iš toli ir arti. Nuotraukoje atstovai posėdžio metu. V. Pliodžinsko nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Keistuolis — novelės Užburtas Laikas autorius, prašomas atsiliiepti Dirvos redakcijai.

• Edvardas Augustaitis praeitą savaitę atidarė Chicagoje modernią plaukų kirpyklą, 2650 West 71st (šalia Balio radijo krautuvės). Savininkas yra lietuviškos dainos mylėtojas ir ilgametis jos puoselėtojas Dainavos Ansamblyje ir Chicagos Vyrų Chore nuo pirmųjų įsikūrimo dienų.

Prieš metus baigęs New Way Barber College ir išlaikęs reikiamus egzaminus savo praktika ir įgytomis žiniomis pasitarnaus plačiajai Chicagos visuomenei.

ak

KVIETIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus valdyba maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti pamaldose už amžinos atminties Lietuvos prezidento A. SMETONOS vėlę, minint Jo mirties dvidešimties metų sukaktį.

Pamaldos įvyks š. m. birželio 14 d. (sekmadienį), 10 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje, So. Bostone.

A. L. T. S-gos Valdyba

• Dail. J. Bagdonas gegužės 24 atidarė savo studiją 101-43 114 St., Richmond Hill, N. Y. Telef. HI 1-5233.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

RUOŠA WASHINGTONO KONGRESUI KONSULIARINĖS SUTARTIES SU SOVIETAIS ŠEŠĖLYJE. — SIŪLOMA NEĮSILEISTI VIENYBĖS ATSTOVŲ. — GRĮŽUSIŲ VASILIAUSKŲ LIKIMAS.

Iš 102 senatorių ir kongresmanų, pakviestų į ALT šauktiamo Amerikos lietuvių kongreso Washingtono garbės komitetą, iki praeito savaitgalio atsakė 70. Visi maloniai sutiko ir kai kurie žadėjo net patys būtinai atsilankyti. Vienas iš paskutiniųjų ilgesnį malonų laišką atsiuntė respublikonų mažumos senate vadas sen. Dirksen (III), Kongresu labai rūpinasi kongresmanas Derwinski (rep. III.) Goldwaterio kampanijos Illinois vadas... Asmeniškai dalyvauti žadėjo dem. senatorius iš Illinois Paul Douglas... Kongreso paskaitininkais šalia adv. Juliaus Smetonos ir prof. Domo Krivicko dar pakviesti dr. Pijus Grigaitis, kuris kalbės apie Amerikos lietuvių ateities uždavinius ir marijonas kun. dr. Vytautas Bagdonavičius tema -- lietuvių tautos ateities perspektyvos, Puotos koncertinėje dalyje dainuos kuri nors mūsų įžymiųjų dainininkių ir Jonas Vaznelis. Juos palydės Aleksandras Kučinas... Valerijonas V. Šimkus vilniečių sąjungos vardu pareikalavo, kad į kongresą nebūtų įsileisti Vienybės atstovai... (Jie buvo išspręsti ir iš vilniečių suvažiavimo Detroite)... ALT vykd. komiteto pirmininko Leonardo Šimučio privatus komentaras buvęs: "reikės Šimkų kviešti į salės "maršalkus"...

Chicagos bolševikai labai nudžiugo JAV pasirašius konsuliarinę sutartį su Sovietų Sąjunga. "Vilnis" laukia sovietų konsulato Chicagoje. Kalbama, kad vienas iš vicekonsulų bus lietuvis enkavedistas... Paguodai tikimasi, kad šiek tiek tiesos žodžių apie sovietų "konsularinę" veiklą bus pasakyta senato užsienio reikalų komisijai svarstant sutarties ratifikavimo klausimą...

Tuo pačiu metu, kaip ir lietuvių kongresas (birželio 26-28 d.) Washingtone įvyks paminklo ukrainiečių poetui T. Ševčenko atidarymas (birželio 27 d.) į kurį vien iš Chicagos rengiasi nuvykti per porą tūkstančių ukrainiečių. Per Valstybės Departamentą išsklėmėse siūlėsi dalyvauti ir sovietinės Ukrainos atstovai, tačiau juos kviešti Amerikos ukrainiečiai atsisakė... Ukrainiečių suvažiavimas apie 25,000. Lietuvių turėtų būti apie 1,000...

... Vienos Chicagos lenkų radijo programos pranešimu, iš Chicagos priemiesčio Cicero į Lietuvą grįžti pasiryžusi Kazio Vasiliausko šeima Maskvos aerodrome buvo tuojau iš kitų keleivių išskirta ir automobiliu išgabenta nežinoma kryptimi... Kazio Vasiliausko tėvas yra Vilniaus miesto vežikų senūnas... Jo buvusius namus Cicero nusipirko dail. J. Pautienius...

... ALT paskyrė 500 dolerių krepšinininkų iškylai į Australiją. (vm)

LB TARYBOS RINKIMŲ REZULTATAI

JAV Lietuvių Bendruomenės IV Tarybos rinkimuose balsavo 7561 asmuo. Kandidatų į Tarybą buvo išstatyta 105 asmenys, iš jų 8 moterys ir 97 vyrai.

Daugiausiai balsavusių buvo Chicagos rinkiminėje apygardoje -- 3148 asmenys. Mažiausiai Los Angeles apygardoje -- 622. Į IV Tarybą išrinkti:

Pirmoje apygardoje: Alė (Rūta) Arbienė, Rimtautas A. Dabšys, Algirdas Avižienis.

Antroje apygardoje: Valdas Adamkavičius, Jonas Jasaitis, Petras Kisieličius, Leonas Kriaučiūnas, Antanas Razma, Vytautas Vardys, Steponas Biežis, Kazys Bobelis, Teodoras Blinstrubas, Ansas Trakis, Vladas Vijeikis, Bronius Nainys, Tomas Leonas

Trečiojoje apygardoje: Algirdas Nasvytis, Petras Balčiūnas, Antanas Klimas, Jurgis Jankus, Vladas Pauža.

Ketvirtoje apygardoje: Petras Vileišis, Balys Matulionis, Ona Ivaškieienė, Vilijus Bražėnas.

Penktoje apygardoje: Vytautas Volertas, Elena Armonienė, Vaclovas Sidzikauskas, Bronius Nemickas, Romas Kežys, Jonas Šlepetys.

BOSTON

JUSTINUI VAIČAIČIUI 60 METŲ

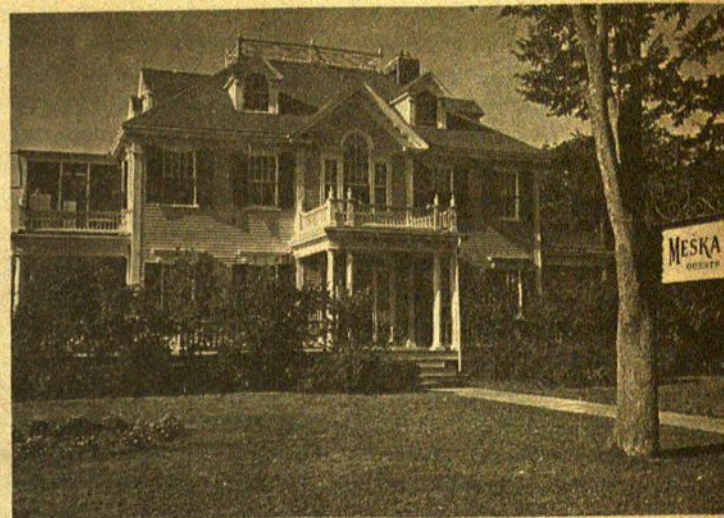
Š. m. gegužės mėn. 27 d., savo namuose ir artimesnių draugų tarpe, Justinas Vaičaitis atžymėjo savo 60 metų amž. sukaktį.

Justinas Vaičaitis yra nepaprastai energijos žmogus ir vienas iš darbščiausių visuomenininkų. Jis yra Cosmos Parcels Express Corp. siuntinių persiuntimo įstaigos vedėjas. Jo vedama įstaiga visada tvarkinga ir aptarnavimas nuoširdus ir malonus. Be savo tiesioginių pareigų, jis daug laiko aukoja ir visuomeniniam darbui.

Justinas Vaičaitis yra buvęs ALT S-gos Bostono skyriaus pirmininku. Dabartinis Liet. Bendruomenės apygardos pirmininkas ir Bostono Liet. Piliečių D-jos direktorius.

Be to jis priklauso ir kitų organizacijų valdyboms.

Apie Justino Vaičaičio visuomeninę veiklą yra daug parašyta Australijos lietuvių išleista-

PRALEISKIME ATOSTOGAS BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

VILA MEŠKA

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus pliažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.

LAISVALAIKIO PAĮVAIRINIMUI: • valtis — žuvasimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, • teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus prižiūrėti vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D. Iki birželio 20 d. kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104 St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. VI 9-1193 (212). Po birželio 20 d. kreiptis Vila Meška adresu.

P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš pliažo.

sių metų.

* INŽ. EUGENIJOS MANOMAITIS su ponia išvyko ekskursijon į Californiją. Pakelyje žada aplankyti Washingtoną ir Meksiką. Sugrįš liepos mėn. pradžioje. Linkime gražių įspūdžių ir laimingos kelionės.

CHICAGO

• Liet. Stud. Sąjungos Chicagos skyrius ruošia metinį Finis Semestri birželio 12 d., 8:30 val. vak.

Chateau Bu-Sche, 10312 Cicero, Oak Lawn. Gros Neo-Lithuania orkestras. Staliukus užsakyti pas Tomą Leoną PR 8-0097.

• Chicagos K. Donelaičio Lituanistikos Mokykla rengia III-ją sporto ir dainų šventę, kuri įvyks birželio 7 d. Tėvų Marijonų Soduose, Hinsdale, Ill. šventės programa neilga, bet įvairiaspalvė ir įdomi jaunam ir vyresniam lietuviui, kurių kiekvienas maloniai laukiami šventėje atsilankant.

K. Donelaičio lituanistikos mokyklos moksleiviai Chicagoje birželio 7 d. Tėvų Marijonų Soduose, Hinsdale, Ill., III-je sporto ir dainų šventėje išpildys įdomią programą. Nuotraukoje mokiniai, vadovaujami mokyto K. Skaisgirio, praeitais metais įvykusioje šventėje.

Kr. Donelaičio lituanistikos mokyklos Chicagoje 1963-64 m. mokytojai. Sėdi iš kairės: P. Lampsaitienė, kun. J. Juozevičius, mokyklos vedėjas J. Širka, E. Diminskienė, tėvų komiteto pirm. V. Albrechtas, B. Vindašienė. Stovi: P. Aleksa, A. Martienė, P. Paulikienė, I. Laisvėnaitė, I. Šerelienė, J. Radvilaitė, I. Bukaveckienė, M. Placienė, kun. Nockūnas, V. Lapinskas. Nuotraukoje trūksta mokytojų K. Skaisgirio ir S. Šukelienės.

V. Noreikos nuotrauka

Amerikos Balso programos redaktorius inž. P. Labanauskas kalbasi su baletu šokėjais Violeta Karosaite ir Jaunučiu Puodžiūnu po gražiai pasisėkusio baletu vakaro Baltimorėje. Baltimorės Radijo Valandėlės nuotrauka

Kolegai ir bendraminčiai

A. A.

IGNUI VILĖNIŠKIUI

netikėtai mirus, jo šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Losangeliečiai:

V. ir V. Aleksandrūnai
R. ir J. Jurkūnai
O. ir A. Latvėnai
H. Kmitas

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo šeimai ir broliui ANTANUI užuojautą reiškia

Ona Mironaitė,
Stefa ir Algis Grybauskai

A. A.

ANELEI NASVYTIENEI

iškeliavus į amžinybę ir palikus dideliame skausme ir liūdesyje Dr. KESTUTĮ NASVYTĮ ir dukteris ALDONĄ ir REGINĄ, juos ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Antanas, Veronika Garmai